

UCHWAŁA NR 543/22
ZARZĄDU POWIATU SŁUBICKIEGO

z dnia 31 marca 2022 r.

w sprawie oceny działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach za 2021 rok

Na podstawie § 21 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 63, poz. 587)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Ocenia się pozytywnie działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach za 2021 rok.

§ 2. Oceny, o której mowa § 1 dokonano na podstawie rocznego sprawozdania z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach w 2021 roku, stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Starosta Słubicki

Leszek Bajon

Załącznik do uchwały Nr 543/22
Zarządu Powiatu Słubickiego
z dnia 31 marca 2022 r.

**ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI REHABILITACYJNEJ
I WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW
FINANSOWYCH**

**WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ
W ŻABICACH**

ZA 2021 ROK

**INFORMACJE OGÓLNE
O WARSZTACIE TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŻABICACH
ORAZ O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW FINANSOWYCH
Z UWZGLĘDNIENIEM
DOCHODÓW ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW I USŁUG**

• Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) w Żabicach działa od 29 grudnia 2005 roku, jako jednostka budżetowa Gminy Górzycy. Podstawą funkcjonowania placówki jest umowa zawarta pomiędzy Powiatem Słubickim a Gminą Górzycy - tj. umowa Nr 2/WTZ/05 z dnia 8 grudnia 2005 roku „w sprawie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej”. Ta sama umowa jest również podstawą finansowania działalności placówki. Dodatkowo ramy budżetu Warsztatu na rok 2021 wyznaczyły:

- aneks nr 1/2021 z dnia 30 kwietnia 2021 roku,
- aneks nr 2/2021 z dnia 23 grudnia 2021 roku,
- aneks nr 3/2021 z dnia 31 grudnia 2021 roku.

Podstawowe akty prawne wyższego rzędu w oparciu, o które działa i działał również w 2021 roku Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach to:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 426 z późn. zm., a następnie tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz. 573 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004r., nr 63, poz. 587, ze zmianami, a następnie tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz. 2284).

• Budżet Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach na 2021 rok został zaplanowany w wysokości 970.267,00 zł (wykonano 965.156,83 zł), z czego:

867.840,00 zł – stanowiły środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przekazane WTZ z Żabicy na podstawie tzw. algorytmu – 21.696,00 zł/ 1 osobę/ na rok;

96.427,00 zł – stanowiły środki Powiatu Słubickiego, przekazane WTZ z Żabicy na mocy porozumienia z dnia 27 stycznia 2021 roku zawartego pomiędzy Powiatem Słubickim, a Gminą Górzycy.

897,00 zł – stanowiły dochody zgromadzone przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach z tytułu sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników Warsztatu w ramach realizowanego programu terapii oraz ze źródeł dodatkowych.

• Zgodnie z zapisem § 19 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, podział wszystkich środków finansowych WTZ, w tym środków PFRON na 2021 rok przedstawiał się następująco:

Lp.	Wydatek	Kwota
1.	Wynagrodzenie pracowników Warsztatu, należne od pracodawcy	777.671,25 PLN

	składki na ubezpieczenia społeczne pracowników, a także składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Solidarnościowy oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	
1a.	Wpłaty podstawowe oraz wpłaty dodatkowe do pracowniczych planów kapitałowych w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1342), finansowane przez Warsztat	0,00 PLN
2.	Koszty niezbędnych materiałów, energii, materiałów różnych w tym leków, pozostałych usług materialnych i niematerialnych związanych z funkcjonowaniem Warsztatu	98.267,83 PLN
3.	Koszty dowozu uczestników, materiałów do samochodu i eksploatacji samochodu, związane z realizacją programu rehabilitacyjnego i niezbędną obsługą działalności Warsztatu	32.140,00 PLN
4.	Koszty szkoleń pracowników i podróży służbowych związanych z działalnością Warsztatu	2.296,58 PLN
5.	Koszty ubezpieczenia uczestników Warsztatu	998,17 PLN
6.	Koszty ubezpieczenia majątkowego Warsztatu	0,00 PLN
7.	Koszty materiałów do terapii w pracowniach	37.143,00 PLN
8.	Koszty związane z treningiem ekonomicznym	16.640,00 PLN
	Ogółem	965.156,83 PLN

• Szczegółowe rozliczenie wszystkich środków finansowych Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach w okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku przedstawia się w sposób następujący:

Paragraf	Treść	Wydatkowano
3020	Odprawa pośmiertna – wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	5.899,48 PLN
3110	Świadczenia społeczne – trening ekonomiczny	16.640,00 PLN
4010	Wynagrodzenia osobowe	547.328,01 PLN
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	54.335,78 PLN
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne (13-tka)	38.204,07 PLN
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	105.897,78 PLN
4120	Składki na fundusz pracy	9.082,46 PLN
4210	Zakup wyposażenia i materiałów niezbędnych do funkcjonowania WTZ (w tym materiałów do terapii), wydatki na integrację oraz zakup paliwa i materiałów do eksploatacji auta	101.555,00 PLN
4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	0,00 PLN
4260	Zakup energii	20.670,01 PLN
4270	Zakup usług remontowych	4.500,00 PLN
4280	Zakup usług medycznych	392,00 PLN
4300	Zakup usług pozostałych	38.926,02 PLN

2

4360	Zakup usług dostępu do sieci Internet oraz usług telekomunikacyjnych	1.507,80 PLN
4410	Podróże służbowe krajowe	1.296,58 PLN
4430	Ubezpieczenia uczestników i mienia	998,17 PLN
4440	Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	16.923,67 PLN
4700	Szkolenia pracowników	1.000,00 PLN
	RAZEM	965.156,83 PLN

KADRA WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŻABICACH

• **Strukturę zatrudnienia w Warsztacie** określają zapisy zawartych pomiędzy Powiatem Słubicki a Gminą Górzycza umów i aneksów do umów, w tym: podstawowej dla placówki umowy na działalność WTZ w Żabicach tj. **umowy nr 2/WTZ/05** z dnia 8 grudnia 2005 roku w sprawie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach, a także kolejnych aneksów:

- **aneksu nr 2/2013** z dnia 28 czerwca 2013 roku,
- **aneksu nr 5/2014** z dnia 30 grudnia 2015 roku,
- **aneksu nr 2/2015** z dnia 25 czerwca 2015 roku,
- **aneksu nr 2/2016** z dnia 1 grudnia 2016 roku do w/w umowy na działalność.

• W roku 2021 struktura zatrudnienia w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Żabicach przedstawiała się następująco:

Lp.	Stanowisko	Wymiar etatu
1.	Kierownik	1 etat
2.	Księgowa	1 etat
3.	Instruktor terapii zajęciowej	8 etatów
4.	Rehabilitant	0,5 etatu
5.	Psycholog	0,25 etatu
		10,75 etatu

Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach, mimo wielu problemów z utrzymaniem poziomu zatrudnienia (problemy oraz ryzyka zewnętrzne i wewnętrzne) starał się utrzymać za wszelką cenę poziom zatrudnienia wynikający z obowiązujących regulacji, w szczególności umowy na działalność (12 pracowników na 10,75 etatu). Na przełomie roku 2021, w związku ze śmiercią instruktora terapii zajęciowej zaszła konieczność uzupełnienia pracowniczego składu osobowego. Umowny poziom zatrudnienia został zachowany, a nowy pracownik został zobowiązany do uzupełnienia kwalifikacji.

W dalszym ciągu problemem organizacyjno-kadrowym placówki są jednak dość niskie i mało

atrakcyjne warunki płacy, które są niewspółmierne do pracy, jaką trzeba wykonać. Na przełomie roku udało się trochę poprawić tę sytuację, w drodze podwyżek, jednak jest to rozwiązanie tymczasowe, ponieważ problem ten nabiera na sile wraz ze wzrostem corocznym najniższej krajowej.

- Tak jak w latach poprzednich również w 2021 roku potrzeby placówki były zabezpieczane, nie tylko w oparciu o umowy o pracę, ale również w oparciu o **umowy cywilnoprawne**. Warsztat Terapii Zajęciowej z Żabic korzystał z tej możliwości w przypadku: kierowcy, specjalisty bhp oraz osoby wykonującej zadania z zakresu pracy socjalnej i innych osób niezbędnych dla zapewnienia prawidłowej działalności placówki.

INFORMACJA O UCZESTNIKACH WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŻABICACH ORAZ STOPNIU I RODZAJU ICH NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

- Zgodnie z zapisami umowy na działalność placówki – umowy Nr 2/WTZ/05 z dnia **8 grudnia 2005 roku** oraz aneksu do w/w umowy – aneksu nr 5/2014 z dnia **30.12.2014 roku**, w roku 2021 Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach prowadził zajęcia rehabilitacyjne dla stałej, docelowej liczby **40 uczestników**.

- Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej z Żabic to osoby niepełnosprawne o **znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności**, które otrzymały **wskazanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Gorzowie Wlkp. do uczestnictwa w terapii zajęciowej**. Na dzień 31 grudnia 2021 roku 22 uczestników posiadało orzeczenia wydane na stałe, a pozostałych 18 na czas określony. Osoby te pochodzą z terenu powiatu ślubickiego: gminy Górzycy, gminy Słubice, gminy Ośno, a także z gminy Słońsk w powiecie sulęcińskim.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku:

- Struktura pochodzenia uczestników WTZ w Żabicach:

Lp.	Gmina	Liczba uczestników
1.	Górzycy	7
2.	Słubice	16
3.	Ośno Lubuskie	5
4.	Rzepin	1
5.	Słońsk	11

- Liczba uczestników w przedziale wiekowym:

Przedział wiekowy	Liczba uczestników
do 20 lat	0
21 – 29 lat	3
30 – 39 lat	18
powyżej 40 lat	19

- Liczba kobiet – 14, liczba mężczyzn – 26.
- Stopień niepełnosprawności uczestników WTZ – liczba osób:

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
Znaczny	18 osób
Umiarkowany	22 osób
Lekki	-----

- Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ według schorzenia wiodącego – liczba osób:

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób
Upośledzenie umysłowe	12 osób
Choroby psychiczne	9 osób
Uszkodzenie narządu ruchu	-----
Uszkodzenie słuchu	-----
Uszkodzenie wzroku	-----
Neurologiczne	-----
Niepełnosprawność sprzężona	19 osób

INFORMACJA O WARSZTACIE I JEGO ZADANIACH

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach jest placówką pobytu dziennego. Działa od poniedziałku do piątku. Dzienny wymiar czasu trwania zajęć uczestników w Warsztacie, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, wynosi 7 godzin dziennie.

- Placówka funkcjonuje przez cały rok kalendarzowy, wykorzystuje jednak 1 miesiąc na **przerwę wakacyjną** i urlopy wypoczynkowe kadry Warsztatu. W roku 2021 przerwa ta wypadła w lipcu.

- **Przedmiotem działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, które w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności posiadają wpis upoważniający do uczestniczenia w terapii zajęciowej.**

- **Celem Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach jest przede wszystkim:**

- ogólny rozwój uczestników placówki, usprawnienie funkcji psychofizycznych,
- poprawa kondycji fizycznej i psychicznej,
- nauka i dalsze **rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego,**
- pobudzanie aktywności społecznej,
- wyrabianie i **rozwijanie zaradności osobistej,**
- pobudzanie samodzielności, poczucia niezależności oraz odpowiedzialności za siebie i innych,
- przygotowanie do życia społecznego, rozwój umiejętności interpersonalnych, komunikowania się oraz współpracy w grupie,
- rozwój umiejętności planowania określonych działań, dokonywania wyborów i decydowania o swoich potrzebach i sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych do niezależnej egzystencji,
- rozwijanie umiejętności i psychofizycznej sprawności niezbędnych do życia zawodowego, umożliwiających dalsze szkolenie oraz w konsekwencji podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej, zakładzie pracy chronionej lub w innych zakładach; **pobudzanie i rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,**
- działania w kierunku pogłębiania dojrzałości społecznej i zawodowej uczestników Warsztatu.
- przygotowanie podopiecznych do możliwie samodzielnego, niezależnego i w miarę aktywnego życia w społeczeństwie, w tym życia zawodowego.

- W procesie rehabilitacyjnym Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach wykorzystuje:

- **zajęcia terapeutyczne prowadzone w pracowniach tematycznych:**

- 1) pracowni plastyczno-dekoratorskiej,
- 2) pracowni kulinarnej,
- 3) pracowni krawiecko-tekilnej,
- 4) pracowni multimedialno-informatycznej,
- 5) pracowni arteterapii i technik różnych,
- 6) pracowni stolarsko-technicznej,
- 7) pracowni cukierniczej,
- 8) pracowni gospodarstwa domowego,

- **rehabilitację z fizjoterapeutą,**
- **zajęcia psychoterapeutyczne z psychologiem,**
- **zajęcia rekreacyjno-sportowe i kulturalne.**

- W roku 2021 zajęcia w pracowniach odbywały się, co do zasady, w grupach 5 osobowych, zgodnie z planami pracy poszczególnych pracowni, zapisami Indywidualnych Programów Rehabilitacji i Terapii (IPR) stworzonych indywidualnie dla każdego uczestnika Warsztatu/pracowni, założeniami, na ile to było możliwe, „Ramowego Planu Pracy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach na 2021 rok”, w dalszym ciągu

6

w reżimie sanitarnym i obostrzeniach wynikających z panującej pandemii.

INFORMACJA O FORMACH I METODACH REALIZOWANEJ PRZEZ WARSZTAT DZIAŁALNOŚCI REHABILITACYJNEJ

Mimo pandemii i ograniczeń, mimo przejściowych kwarantann, Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach, kierownictwo i cała kadra placówki starała się robić wszystko, co było możliwe, aby zajęcia mogły być prowadzone w miarę normalnie, a uczestnicy mogli otrzymać maksymalne wsparcie. Jednak niektóre działania musiały zostać zminimalizowane, inne zmodyfikowane, a jeszcze inne nabrały jeszcze bardziej na znaczeniu. W zasadzie od wiosny 2020 roku, dalej przez cały rok 2021, codzienność Warsztatu toczyła się pod dyktando ograniczeń i obostrzeń sanitarno-epidemiologicznych. Pandemia zmusiła wszystkich do stosowania się do wytycznych i nałożonych ograniczeń, do codziennego stosowania środków i przedmiotów ochrony indywidualnej w każdej sytuacji i przy wykonywaniu każdej czynności w Warsztacie i poza nim.

- **Konsekwentne działania Warsztatu w ramach terapii zajęciowej i nie tylko:**
  - 1) Rehabilitacja społeczna, nauka czynności życia codziennego i samodzielnego radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych.
  - 2) Rehabilitacja społeczna i zawodowa (przyuczanie się do najprostszych czynności zawodowych) poprzez zajęcia tematyczne w poszczególnych pracowniach.
  - 3) Rehabilitacja zawodowa w ujęciu ogólnym, realizowana podczas zajęć w pracowniach tematycznych bądź w trakcie zajęć wspólnych.
  - 4) Wykorzystywane formy i metody terapii.
  - 5) Usprawnianie uszkodzonych funkcji organizmu – rehabilitacja.
  - 6) Zajęcia z psychologiem – psychoterapia, rozwój psychospołeczny.
  - 7) Trening ekonomiczny i inne instrumenty motywacyjne.
  - 8) Współpraca ze środowiskiem rodzinnym, rodzicami i opiekunami.
  - 9) Integracja z bliższym i dalszym środowiskiem społecznym.

Ad. 1) Rehabilitacja społeczna, nauka czynności życia codziennego i samodzielnego radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych.

- **Rozwijanie umiejętności życia codziennego:**
  - trening/utrwalanie umiejętności w zakresie czynności życia codziennego, w tym czynności podstawowych jak samodzielne przygotowanie posiłku, w tym w reżimie sanitarnym, poprawne jedzenie, samodzielna toaleta,
  - ćwiczenia/utrwalanie umiejętności w zakresie samoobsługi, higieny osobistej i dbałości o zdrowie, szczególnie istotnych w okresie pandemii,
  - trening/utrwalanie umiejętności w zakresie kształtowania odpowiedniego wyglądu zewnętrznego (wyglądu i ubioru adekwatnego do sytuacji, okazji),
  - trening w zakresie zaradności osobistej i samodzielności,
  - zajęcia kulinarne od czynności najprostszych do skomplikowanych: nauka przygotowywania różnego rodzaju posiłków, w reżimie sanitarnym, właściwego dobierania składników, dbałości o terminy przydatności do spożycia, doboru właściwej technologii, ze zwróceniem uwagi na higienę wykonania i estetyka dań, trening

7

w zakresie umiejętności kulinarnych i zdrowego żywienia,

- zajęcia z pogranicza zajęć gospodarczych/utrwalanie umiejętności - prace porządkowe w domu i w najbliższym otoczeniu, na terenie Warsztatu i jego pomieszczeń, z zachowaniem procedur ostrożnościowych,

- zajęcia ogrodnicze,

- trening z zakresu obsługi urządzeń technicznych i audiowizualnych,

- trening ekonomicznego gospodarowania środkami finansowymi – przez pandemię w trochę ograniczonej formie, również w symulowanej rzeczywistości: umiejętność znalezienia się w adekwatnym do potrzeb miejscu docelowym, właściwego zachowania (w tym zachowania wymuszonego przez pandemię) i podejmowania słusznych decyzji w sytuacjach życia codziennego w miejscach związanych z obcowaniem ze środkami płatniczymi, poznanie pieniądza i jego siły nabywczej, rozumienie, różnicowanie i właściwa ocena potrzeb, dokonywanie wyborów i podejmowanie uzasadnionych decyzji,

- trening z zakresu umiejętności załatwiania najprostszych spraw, sprawunków, jak wizyta u lekarza, lekarza specjalisty, wykupywanie leków i zażywanie lekarstw, załatwianie drobnych spraw urzędowych (OPS, Urząd Pracy, banki itp.), w tym w nowej, tymczasowej rzeczywistości ograniczonej pandemią.

• **Przygotowanie do życia w środowisku społecznym (częściowo w realu, a częściowo na przykładach, w wyreżyserowanych sytuacjach):**

- trening umiejętności interpersonalnych,

- trening wiedzy o sobie samym, trening pracy nad samym sobą, trening asertywności,

- trening umiejętności odpowiedniego zachowania się w różnych sytuacjach życiowych,

- trening umiejętności poprawnego zachowania w miejscach publicznych,

- trening umiejętnego korzystania z zasad savoir-vivre, stosowanie form grzecznościowych,

- trening umiejętności rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,

- trening mediacji i negocjacji,

- ćwiczenia komunikacyjne, kształtowanie poprawnego sposobu komunikowania się z otoczeniem poprzez komunikaty werbalne, a także niewerbalne, np. gest, mimika, wyrabianie umiejętności i nawyków niezbędnych dla kontaktów i współżycia z innymi ludźmi,

- trening z zakresu akceptacji i tolerancji,

- ćwiczenia w pełnieniu różnych ról społecznych, w tym roli uczestnika WTZ, roli przyszłego uczestnika życia społecznego, w tym roli pracownika,

- ćwiczenia aktywności w sytuacjach społecznych,

- ćwiczenia z orientacji przestrzennej,

- ćwiczenia umiejętności komunikowania się poprzez Internet itp.

• **Szeroko pojęty trening umiejętności i zachowań społecznych:**

- trening zachowań rynkowych i ekonomicznych,

- przygotowanie w kierunku efektywnego podjęcia pracy,

- przygotowanie (na miarę możliwości) do udziału w gospodarce i kulturze, wdrażanie do poszanowania mienia społecznego, uruchamianie i utrwalanie wrażliwości, w tym wrażliwości sensorycznej oraz aktywności ruchowo-wokalnej, umożliwianie asymilacji bodźców, trening obcowania ze sztuką – częściowo w ograniczonej formie.

Ad.2) Rehabilitacja społeczna i zawodowa (przyuczanie się do najprostszych czynności zawodowych) poprzez zajęcia tematyczne w poszczególnych pracowniach – założenia przyjęte do realizacji na rok 2021 w ramach planów pracy poszczególnych pracowni.

• **Pracownia multimedialno-informatyczna**

W 2021 roku na bazie pracowni multimedialno-informatycznej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: R G , K P , R M , M M , T S , i E P . Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni multimedialno-informatycznej, w poszczególnych półroczach 2021 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyku utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- trening z zakresu przestrzegania zasad higieny osobistej i schludnego wyglądu,
- nauka/trening umiejętności organizacji stanowiska pracy,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania urzędowych druków, wniosków itp.,
- poszerzanie wiedzy z zakresu udzielania pierwszej pomocy,
- uczestnictwo w zajęciach grupowych z zakresu gastronomii i cukiernictwa,
- trening umiejętności organizacji czasu wolnego (czytanie i przeglądanie prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach),
- dbałość o przestrzeganie zasad noszenia maseczek i dezynfekcji rąk.

2) Rehabilitacja społeczna:

- wzmocnianie wiary we własne możliwości, pokonywanie lęków przed nowym,
- nauka rozpoznawania stanów emocjonalnych za pomocą programu „Akademia Emocji i Uczuć”,
- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie zróżnicowanej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- aktywne uczestnictwo w pogadankach tematycznych, pracach grupowych,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- pobudzanie do większej samodzielności podczas planowania zadań,
- edycja dokumentów aplikacyjnych – CV, list motywacyjny, podanie o pracę,
- pobudzanie aktywności podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- kształtowanie/utrwalanie odpowiedniego stosunku do obowiązków i zasad panujących w Warsztacie Terapii Zajęciowej (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność),
- systematyczny przegląd ofert pracy,
- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- efektywne poszukiwanie ofert pracy (Internet, prasa),
- utrwalanie właściwego stosunku do przełożonych,
- dbałość o bezpieczeństwo własne i innych oraz przestrzeganie przepisów BHP.

4) Rehabilitacja w pracowni multimedialno-informatycznej:

- utrwalanie zasad poprawnej obsługi komputera oraz urządzeń peryferyjnych,
- instalacja oraz prawidłowa obsługa pożądaných programów,
- nauka odpowiedniego redagowania tekstów w programie Microsoft Office Word, Open Office Writer, Wordpad,
- ćwiczenia bezwzrokowego korzystania z klawiatury za pomocą programu „Mistrz Klawiatury”,

- kształtowanie umiejętności korzystania z przeglądarek internetowych (Mozilla, Opera, Internet Explorer),

- wykonywanie tematycznych prezentacji multimedialnych za pomocą programu Power Paint.

5) Trening ekonomiczny:

- ćwiczenia w programie „Akademia Finansowa” w tym trening oceniania nominalnej wartości oraz zgodności pomiędzy różnymi sumami pieniędzy,

- sporządzanie listy zakupów zgodnie z aktualnymi potrzebami,

- nauka umiejętnego oszczędzania na droższy produkt.

w II półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,

- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd,

- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,

- utrwalanie wiedzy z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,

- radzenie sobie ze stresem i monotonią codzienności,

- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w sylwoterapii, ludoterapii, filmoterapii),

- dbałość o przestrzeganie zasad noszenia maseczek i dezynfekcje rąk.

2) Rehabilitacja społeczna:

- ćwiczenia umiejętności komunikacyjnych (nawiązywanie rozmowy, prowadzenie rozmowy, dobór odpowiedniego słownictwa),

- kształtowanie pozytywnego wizerunku samego siebie, dostrzeganie własnych wad i zalet, świadomość wad,

- przypomnienie i omówienie różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,

- aktywne uczestnictwo w socjoterapii oraz w pogadankach tematycznych, pracach grupowych,

- nauka dostrzegania godnych naśladowania innych osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- redagowanie dokumentów aplikacyjnych – CV, list motywacyjny, podanie o pracę,

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,

- odpowiedni stosunek do obowiązków i zasad panujących w Warsztacie Terapii Zajęciowej (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność),

- systematyczny przegląd ofert pracy,

- aktywne uczestnictwo w zajęciach z zakresu ergoterapii oraz arteterapii,

- wyrabianie właściwego tempa pracy,

- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,

- utrwalanie właściwego stosunku do przełożonych,

- nauka prezentacji efektu końcowego wykonanej pracy,

- dbałość o bezpieczeństwo własne i innych oraz przestrzeganie przepisów BHP.

4) Rehabilitacja w pracowni multimedialno-informatycznej:

- poprawna obsługa komputera oraz urządzeń peryferyjnych,

- uruchamianie pożądaných programów oraz prawidłowe ich wykorzystywanie,

- nauka instalacji niezbędnego oprogramowania,

- nauka odpowiedniego redagowania tekstów w programie Microsoft Office Word, Open Office Writer, Wordpad,

- nauka wykonywania tabel, wykresów i prezentacji w programach pakietu MS Office,

- instalacja oraz zapoznanie się z bezpłatnym oprogramowaniem IrfanView oraz Corel Draw,

- umiejętność korzystania z przeglądarki internetowej,

- prawidłowa obsługa konta poczty elektronicznej.

5) Trening ekonomiczny:

- ćwiczenia w programie „Akademia Finansowa” w tym trening oceniania nominalnej wartości oraz zgodności pomiędzy różnymi sumami pieniędzy,
- określenie własnych potrzeb oraz ocena ich ważności,
- nauka planowania i dokonywania zakupów.

• **Pracownia kulinarna**

W 2021 roku na bazie pracowni kulinarnej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: P. M., A., G., S., B., Z., P., W. i. Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni kulinarnej, w poszczególnych półroczach 2021 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania czystości w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie zasad segregacji śmieci,
- utrwalanie nawyków przyjmowania zalecanych leków,
- nauka przygotowywania prostych posiłków (samodzielny dobór produktów, przypraw, wykonanie i właściwe podanie) z uwzględnieniem obowiązujących zasad BHP,
- utrwalanie umiejętności dokonywania drobnych napraw odzieży (przyszywanie guzików, zszywanie materiału),
- utrwalanie nawyków dbania o schludny wygląd (czystość odzieży, higiena ciała),
- nabycie wiedzy korzystania ze środków czystości (chemii gospodarstwa domowego),
- organizacja czasu wolnego (przegląd i czytanie prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach, luźne rozmowy).

2) Rehabilitacja społeczna:

- harmonijne współzycie w grupie, umiejętność współpracy z innymi,
- wdrażanie stosowania zwrotów grzecznościowych,
- wdrażanie prawidłowego zachowania się w miejscach publicznych,
- przypomnienie roli różnych urzędów i instytucji,
- kształtowanie umiejętności rozpoczynania, podtrzymywania i kończenia rozmowy,
- nauka rozmowy w grupie,
- uważne słuchanie, powtarzanie usłyszanych tekstów, instrukcji, poleceń,
- ćwiczenia udzielania odpowiedzi zgodnych z zadawanymi pytaniami,
- kształtowanie poczucia własnej wartości, wykazywanie mocnych stron uczestnika,
- kontrola własnych emocji, radzenie sobie z negatywnymi emocjami,
- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i znaki drogowe).

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- utrwalanie nawyków niezbędnych w pracy zawodowej (punktualność, odpowiedzialność, systematyczność, kończenie rozpoczętej pracy),
- praca zgodna z wydawanymi poleceniami, nauka prezentacji wyniku końcowego,
- dobór odpowiednich materiałów i narzędzi,
- utrzymywanie porządku na stanowisku pracy,
- udział w spotkaniach z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,
- efektywne oszukiwanie ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, regulaminu i planu dnia.

4) Rehabilitacja w pracowni kulinarnej:

- utrwalanie sprawności manualnych (obieranie krojenie, tarkowanie, wycinanie nożyczkami, pisanie, precyzyjne kolorowanie kredkami, ręczne zmywanie),
- nauka zasad zdrowego odżywiania się, zwracania uwagi na terminy ważności,

- umiejętność przygotowywania posiłków i napojów,
- utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania się przy stole,
- nauka samodzielności w dziedzinie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych:
  - a) gotowanie różnych potraw,
  - b) przygotowywanie sałatek,
  - c) smażenie frytek,
  - d) smażenie placków ziemniaczanych,
  - e) pieczenie kiełbasek na grillu,
- dbałość o estetykę potraw i pomieszczenia,
- nauka bezpiecznej obsługi sprzętu AGD, jego konserwacji,
- wyrabianie poczucia czasu (umiejętności przygotowania dania na odpowiednią godzinę),
- wyszukiwanie przepisów w książkach kucharskich, w Internecie.

5) Trening ekonomiczny:

- określanie własnych potrzeb, różnicowanie ich na ważne i mniej ważne,
- nauka robienia listy zakupów,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- próby porównywania towarów pod względem cen i jakości,
- nauka odnajdywania poszczególnych produktów w sklepie,
- zapoznanie z różnymi działami w sklepach,
- nauka odwagi w poszukiwaniu pomocy u pracownika sklepu, banku itp.

w II półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- trening w zakresie higieny osobistej, pielęgnacji i zdrowia,
- utrwalanie dbania o schludny wygląd i odpowiedni strój,
- trening z zakresu odpowiedniego zareagowania w sytuacjach zagrożenia, wypadku,
- utrwalanie umiejętności opatrywania drobnych skaleczeń,
- utrwalanie zasad segregacji odpadów,
- utrwalanie organizowania czasu wolnego,
- trening radzenia sobie ze stresem, trening poprawnego zachowania w sytuacjach problemowych,
- nauka i utrwalanie przygotowywania prostych posiłków.

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych, zapinania pasów podczas jazdy samochodem,
- utrwalanie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- trening umiejętności rozwiązywania problemów,
- harmonijne współzycie w grupie, umiejętność współpracy z innymi,
- kształtowanie poczucia własnej wartości, wykazywanie mocnych stron uczestnika,
- trening z zakresu przestrzegania zasad i reguł życia społecznego,
- trening umiejętności komunikacyjnych, w tym prowadzenia rozmowy,
- aktywny udział w pogadankach tematycznych,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania postaw.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi,
- systematyczny przegląd ofert pracy,
- utrwalanie nawyków niezbędnych w pracy zawodowej (punktualność, odpowiedzialność, systematyczność, kończenie rozpoczętej pracy),
- dobór odpowiednich materiałów i narzędzi,
- udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- trening autoprezentacji,

- utrwalanie przepisów BHP oraz p.poż.

4) Rehabilitacja w pracowni kulinarnej:

- utrwalanie obsługi sprzętu AGD,
- wyszukiwanie przepisów w książkach kucharskich, prasie, Internecie,
- dbałość o higienę i estetykę przygotowanych potraw,
- ćwiczenie zdolności manualnych (np. obieranie, krojenie, mieszanie, tarkowanie),
- ćwiczenie pamięci (zapamiętywanie przepisów),
- trening pisanie, liczenia, rysowania i malowania,
- zwiększanie wiedzy na temat zdrowego odżywiania,
- utrwalanie wiadomości o składnikach,
- nauka oceny przydatności produktów, ze zwróceniem uwagi na terminy ważności artykułów spożywczych,
- trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadanie,
- nauka z zakresu racjonalnego wykorzystywania materiałów.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalanie nominałów banknotów i monet,
- utrwalanie określenia własnych potrzeb, ich hierarchii i ważności,
- nauka poszukiwania pomocy u innych np. pracownika sklepu, banku, poczty,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka dokonywania samodzielnych zakupów.

• Pracownia cukiernicza

W 2021 roku na bazie pracowni cukierniczej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: G..., T..., D..., G..., S..., P..., D..., D..., M..., D... . Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni cukierniczej, w poszczególnych półroczach 2021 roku, przedstawiały się następująco:

w I półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania czystości w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie zasad segregacji śmieci,
- nauka przygotowywania prostych posiłków (samodzielny dobór produktów, przypraw, wykonanie i właściwe podanie) z uwzględnieniem obowiązujących zasad BHP,
- utrwalanie nawyków dbania o schludny wygląd (czystość odzieży, higieny ciała),
- nabycie wiedzy korzystania ze środków czystości (chemii gospodarstwa domowego),
- organizacja czasu wolnego (przegląd i czytanie prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach, luźne rozmowy),
- trening radzenia sobie ze stresem, trening poprawnego zachowania się w sytuacjach problemowych.

2) Rehabilitacja społeczna:

- harmonijne współżycie w grupie, właściwe kształtowanie umiejętności współpracy z innymi,
- utrwalenie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej, przypomnienie roli różnych urzędów i instytucji,
- kształtowanie umiejętności rozpoczynania, podtrzymywania i kończenia rozmowy,
- nauka umiejętności rozmowy w grupie,
- uważne słuchanie, powtarzanie usłyszanych tekstów, instrukcji, poleceń,
- ćwiczenia udzielania odpowiedzi zgodnych z zadawanymi pytaniami,
- kształtowanie poczucia własnej wartości, wykazywanie mocnych stron uczestnika,
- kształtowanie umiejętności kontroli własnych emocji, radzenia sobie z negatywnymi emocjami,
- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracani uwagi na sygnalizację

13

świetlną i znaki drogowe),

- prace na rzecz domu i otoczenia wykonywane w ramach poszczególnych pracowni.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- utrwalanie nawyków niezbędnych w pracy zawodowej (punktualność, odpowiedzialność, systematyczność, kończenie rozpoczętej pracy),

- praca zgodna z wydawanymi poleceniami – nauka prezentacji wyniku końcowego, dobór odpowiednich materiałów i narzędzi,

- utrzymywanie porządku na stanowisku pracy,

- udział w spotkaniach z doradcami zawodowymi, pracodawcami,

- udział w wycieczkach do firm, w Targach Pracy,

- efektywne poszukiwanie ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),

- przestrzeganie przepisów BHP, regulaminu i planu dnia.

4) Rehabilitacja w pracowni cukierniczej:

- utrwalanie sprawności manualnych (obieranie, krojenie, tarkowanie, wycinanie nożyczkami, pisanie, precyzyjne kolorowanie kredkami, ręczne zmywanie),

- dbałość o estetykę przygotowanych ciast i deserów,

- dbałość o estetykę potraw i pomieszczenia,

- nauka bezpiecznej obsługi sprzętu AGD,

- wyszukiwanie przepisów w książkach kucharskich, w Internecie,

- nauka z zakresu racjonalnego wykorzystywania materiałów.

5) Trening ekonomiczny:

- określanie własnych potrzeb, różnicowanie ich na ważne i mniej ważne,

- nauka robienia listy zakupów,

- nauka nominałów banknotów i monet,

- nauka oszczędzania na droższy, wartościowy towar,

- nauka skutecznego wyszukiwania poszczególnych produktów w sklepie,

- nauka odwagi w poszukiwaniu pomocy u pracownika sklepu, banku itp.

w II półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- trening w zakresie higieny osobistej, pielęgnacji i zdrowia,

- utrwalanie umiejętności utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,

- utrwalanie dbałości o schludny wygląd i odpowiedni strój,

- trening z zakresu odpowiedniego zareagowania w sytuacjach zagrożenia, wypadku,

- utrwalanie umiejętności opatrywania drobnych skaleczeń,

- trening poczucia czasu, posługiwania się zegarkiem, kalendarzem,

- utrwalanie umiejętności organizacji czasu wolnego,

- trening radzenia sobie ze stresem, trening poprawnego zachowania w sytuacjach problemowych,

- nauka i utrwalanie umiejętności przygotowywania prostych posiłków.

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych, zapinania pasów podczas jazdy samochodem,

- utrwalanie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,

- trening umiejętności rozwiązywania problemów,

- trening z zakresu przestrzegania zasad i reguł życia społecznego,

- trening umiejętności komunikacyjnych, w tym prowadzenia rozmowy,

- aktywny udział w pogadankach tematycznych (m.in. na temat ostrożnego nawiązywania kontaktów, przyjaźni, nieufności wobec obcych itd.),

- nauka dostrzegania godnych naśladowania postaw.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- wyrabianie aktywności podczas spotkań z doradcami zawodowymi,
- systematyczny przegląd ofert pracy,
- trening doboru odpowiednich materiałów i narzędzi,
- udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- trening autoprezentacji,
- utrwalanie przepisów BHP oraz p.poż.

4) Rehabilitacja w pracowni cukierniczej:

- utrwalanie obsługi sprzętu AGD,
- wyszukiwanie przepisów cukierniczych w książkach, prasie, Internecie,
- dbałość o higienę i estetykę przygotowanych ciast i deserów,
- ćwiczenia zdolności manualnych (np. ubijanie, krojenie, mieszanie, miksowanie),
- ćwiczenia pamięci (zapamiętywanie przepisów),
- trening pisania, liczenia, rysowania i malowania,
- utrwalanie informacji o rodzajach ciast, deserów oraz sposobach ich dekorowania,
- utrwalanie wiadomości o składnikach,
- nauka oceny przydatności produktów, ze zwróceniem uwagi na terminy ważności artykułów spożywczych,
- trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadanie,
- nauka z zakresu racjonalnego wykorzystywania materiałów.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalanie nominałów banknotów i monet,
- utrwalanie określenia własnych potrzeb, ich hierarchii i ważności,
- nauka poszukiwania pomocy u innych np. pracownika sklepu, banku, poczty,
- samodzielne sporządzenie listy zakupów,
- nauka dokonywania samodzielnych zakupów.

• Pracownia krawiecko-tekstylna

W 2021 roku na bazie pracowni krawiecko-tekstylnej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: A. P., D. K., E. Ż., D. P., K. J. Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni krawiecko-tekstylnej, w poszczególnych półroczach 2021 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- nauka podstawowych czynności życiowych niezbędnych do egzystencji, jak przygotowanie prostego posiłku,
- ćwiczenia w zakresie dbałości o zdrowie,
- samoobsługa w zakresie higieny osobistej i ubioru,
- utrwalanie umiejętności utrzymywania porządku i czystości w najbliższym otoczeniu,
- rozwijanie zainteresowań,
- organizacja czasu wolnego (czytanie prasy, książek, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- udział w pogadankach na temat ostrożnego nawiązywania kontaktów, przyjaźni, nieufności wobec obcych,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzeżenia swoich zalet i wad,
- wyrabianie umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją,
- wdrażanie do poszanowania mienia społecznego,
- udział w pogadankach.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

15

- ćwiczenia koncentracji i pamięci, wydłużanie czasu skupienia i uwagi,
- nauka prawidłowego formułowania wypowiedzi, umiejętności doboru słów stosownie do sytuacji,
- ćwiczenia w zakresie samodzielnego planowania zadań, bądź podporządkowywania się zadaniom zleconym,
- trening dyscypliny pracy,
- trening z zakresu stosowania się do regulaminu pracy obowiązującego w danym zakładzie,
- trening punktualności i odpowiedniego tempa pracy,
- ćwiczenia umiejętności utrzymania ładu i porządku na zajmowanym stanowisku pracy,
- trening autoprezentacji – umiejętności zaprezentowania się potencjalnemu pracodawcy.

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni krawiecko-tkackiej:

- szycie i roboty ręczne,
- nawlekanie igły,
- proste ściegi ręczne, fastrygowanie,
- dzierganie dziurek,
- przyszywanie guzików,
- wciąganie gumy,
- obsługa maszyny do szycia,
- BHP w procesie szycia na maszynie.

5) Trening ekonomiczny:

- ocena potrzeb, ich hierarchii i ważności, umiejętność różnicowania,
- ćwiczenia z zakresu znalezienia się w docelowym miejscu, adekwatnym do potrzeb,
- ćwiczenia z zakresu świadomego, racjonalnego i ostrożnego korzystania z kart płatniczych,
- ćwiczenia z zakresu podejmowania uzasadnionych i racjonalnych decyzji,
- trening z zakresu analizowania swoich możliwości finansowych,
- planowanie racjonalnych, uzasadnionych zakupów,
- ćwiczenia z zakresu orientacji cenowej.

w II półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- wyrabianie nawyków posługiwania nożyczkami, igłą,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- nauka rozpoznawania różnego rodzaju znaków informacyjnych, utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych, zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzegania, określania własnych wad i zalet, nauka kompromisu,
- nauka właściwej oceny innych, dostrzegania godnych naśladowania zalet,
- ćwiczenia umiejętnego udzielania odpowiedzi, zgodnych z zadawanym pytaniem,
- nauka słuchania innych i wyrażania własnymi słowami usłyszanego polecenia, ciekawostek, wiadomości,
- rozwijanie umiejętności komunikacji,
- wyrobienie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z agresją, stresem, budowanie poczucia własnej wartości.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- budowanie odpowiedniego stosunku do obowiązków (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność),

- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- przegląd ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy).

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni krawiecko-tekstilnej:

- nauka prasowania,
- nauka obsługi maszyny do szycia,
- reperacja odzieży,
- wykonywanie sezonowych dekoracji,
- nauka i doskonalenie wyszywania, haftowania.

5) Trening ekonomiczny:

- nauka nominałów monet i banknotów (zwracanie uwagi na wielkość, kolor),
- ćwiczenia w wydawaniu reszty, zestawienie monet z równowartością banknotów,
- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- nauka poszukiwania pomocy u innych np. podczas robienia zakupów lub wizyty w banku,
- poznanie wartości pieniądza,
- trening umiejętności robienia samodzielnych zakupów,
- określanie przydatności do użycia poszczególnych produktów,
- trening orientacji cenowej i dokonywanie obliczeń.

• **Pracownia stolarsko-techniczna**

W 2021 roku na bazie pracowni stolarsko-technicznej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: M..., D..., B..., A..., A..., A..., P. H..., R T..., J B... Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni stolarsko-technicznej, w poszczególnych półroczach 2021 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- wyrabianie nawyków posługiwania się wszystkimi sztucami,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przeglądanie prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie roli i zadań różnych urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do obowiązków (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność),
- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- nauka pisania CV,

- nauka autoprezentacji.

4) Rehabilitacja w pracowni stolarsko-technicznej:

- utrwalanie zasad bezpiecznego korzystania ze sprzętu znajdującego się w pracowni,
- tworzenie podkładów pod stroiki,
- utrwalenie nawyku korzystania ze sprzętu znajdującego się na pracowni (wyrzynarka stołowa, wyrzynarka ręczna, wiertarko-wkrętarka, piłka ręczna, wypalarka, szlifierka do szkła, lutownica, szlifierki oscylacyjnej).
- tworzenie świec,
- czyszczenie skrzyń drewnach,
- tworzenie prac i ozdób z drewna,
- malowanie ram i ozdabianie,
- wykonanie różnych prac z użyciem frezarki, piły taśmowej, szlifierki,
- prace naprawcze na terenie Warsztatu,
- wykonanie prac na potrzeby Warsztatu.

5) Trening ekonomiczny:

- nauka nominalów banknotów i monet (zwracanie uwagi na wielkość, barwę),
- ćwiczenia w wydawaniu reszty, zestawienie monet z równowartością banknotów,
- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka umiejętności korzystania z pomocy innych osób (np. pracownika sklepu podczas robienia zakupów, pracownika banku).

w II półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- podtrzymanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd, dbałość o higienę osobistą (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- utrwalanie umiejętności przygotowania prostych potraw na śniadanie, obiad i kolację,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach),
- dbałość o przestrzeganie zasad noszenia maseczek i dezynfekcje rąk.

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad poruszania się po własnej miejscowości, jak i miejscach docelowych, (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- utrwalanie wiedzy o roli i zadaniach różnych urzędów i instytucji, nauka odpowiedniego zachowania się w danej instytucji,
- utrwalanie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego,
- integracja poprzez wykonywanie wspólnych zadań, prac, jak i poprzez uczestnictwo w różnych imprezach okolicznościowych,
- nauka segregacji materiałów do terapii.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- budowanie/utrwalanie odpowiedniego stosunku do obowiązków (frekwencja, punktualność, odpowiedzialność, odpowiedzialność za wykonanie zadania od początku do końca),
- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- nauka skutecznego wyszukiwania ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),
- odpowiednie dostosowanie się do przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- utrzymanie porządku na stanowisku pracy, jak i w trakcie zajęć,
- nauka segregacji materiałów do terapii.

4) Rehabilitacja w pracowni stolarsko-technicznej:

- utrwalanie zasad bezpiecznego korzystania ze sprzętu znajdującego się w pracowni,
- tworzenie podkładów pod stroiki,
- utrwalenie nawyku korzystania ze sprzętu znajdującego się na pracowni (wyrzynarka stołowa, wyrzynarka ręczna, wiertarko-wkrętarka, piłka ręczna, wypalarka, szlifierka do szkła, lutownica, szlifierki oscylacyjnej, piły taśmowej),
- tworzenie ozdób okolicznościowych,
- malowanie ram i ozdabianie,
- czyszczenie skrzyń drewnianych,
- zbijanie skrzyń,
- wykonanie prac naprawczych,
- zapoznanie się z nowym sprzętem,
- wykonanie różnego rodzaju prac stolarskich,
- malowanie obrazów.

5) Trening ekonomiczny:

- nauka i utrwalanie poznanych wcześniej nominałów banknotów i monet (zwracanie uwagi na wielkość, barwę),
- nauka wydawania reszty, zestawiania monet z równowartością banknotów,
- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- nauka hierarchii potrzeb,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka umiejętności z korzystania z pomocy osób (np. pracownika sklepu, banku),
- nauka poruszania się po stronach internetowy, jak i robienia zakupów online.

• Pracownia gospodarstwa domowego

W 2021 roku na bazie pracowni gospodarstwa domowego realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: J. M., P., K., M., A., W., H., W.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni gospodarstwa domowego, w poszczególnych półroczach 2021 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- nauka przygotowywania prostych posiłków z uwzględnieniem bezpieczeństwa i ogólnie przyjętych zasad BHP,
- trening odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia i wypadku,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- utrwalanie umiejętności utrzymywania porządku i czystości w najbliższym otoczeniu,
- rozwijanie zainteresowań,
- organizacja czasu wolnego (czytanie prasy, książek, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- nauka rozpoznawania różnego rodzaju znaków informacyjnych, utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych, zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzegania, określania własnych wad i zalet, nauka kompromisu,
- nauka/trening czytania tekstu ze zrozumieniem,
- nauka właściwej oceny innych, dostrzegania godnych naśladowania zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego,
- ćwiczenia umiejętności udzielania odpowiedzi, zgodnych z zadawanym pytaniem,

- nauka słuchania innych i wyrażania własnymi słowami usłyszanych poleceń, ciekawostek, wiadomości.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w Targach Pracy,
- ćwiczenia świadomości, odpowiedzialności i prezentacji wyniku końcowego,
- wyrabianie właściwego tempa pracy, stosowanie się do poleceń przełożonego,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- trening autoprezentacji (odpowiedni wygląd, słownictwo),
- trening utrzymywania porządku na stanowisku pracy, w pracowni i pomieszczeń WTZ,
- kształtowanie własnej inicjatywy, wyrabianie chęci podejmowanie się nowych zadań i prac,

4) Rehabilitacja w pracowni gospodarstwa domowego:

- obsługa sprzętu gospodarstwa domowego (odkurzacza, żelazka, kuchenki elektrycznej, pralki, mikrofalówki),
- kształtowanie znajomości podstawowych środków czystości oraz umiejętności ich użycia zgodnie z przeznaczeniem,
- nauka segregacji środków chemicznych zgodnie z ich przeznaczeniem,
- nauka/trening segregacji śmieci zgodnie z ich przeznaczeniem – odpowiednie worki,
- doskonalenie umiejętności odkurzania, prasowania, prania z pomocą pralki automatycznej, ścierania kurzu, mycia przedmiotów i powierzchni z zastosowaniem odpowiednich środków czystości, mycia okien, drzwi, pomieszczeń WTZ,
- dbałość o estetykę i czystość na terenie WTZ oraz na terenie Mini- Parku
- nauka doboru nici do tkanin,
- nauka przyszywania guzików, szycia ręcznego,
- dbałość o estetykę pracowni, pomieszczeń WTZ
- dbałość o zieleń,
- dbałość o estetykę przygotowanych potraw.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalenie nominałów banknotów i monet,
- ćwiczenia wydawania reszty, zestawiania monet z równowartością banknotów,
- budowanie umiejętności określenia własnych potrzeb, zwracania uwagi na ważność produktu, asortymentu,
- samodzielne sporządzanie list zakupów,
- nauka umiejętności korzystania z pomocy innych osób (np. pracownik sklepu, banku).

w II półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd (higiena osobista, używanie dezodorantów, czysty ubiór),
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- wyrabianie nawyków posługiwania się nożyczkami, igłą,
- nauka zdrowego odżywiania,
- wyrabianie nawyków posługiwania się sztuczcami,
- nauka przygotowywania prostych posiłków,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przeglądanie prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- nauka stosowania się do zasad i norm społecznych,
- przypomnienie i omówienie różnorodnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,

- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, prawidłowych postaw w różnych sytuacjach życia codziennego,
- nauka harmonii życia w grupie, szacunku do innych uczestników i kadry,

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- utrwalenie właściwego stosunku do przełożonych,
- budowanie odpowiedniego stosunku do obowiązków: frekwencja, punktualność, odpowiedzialność,
- wyrabianie właściwego tempa pracy, poczucia odpowiedzialności i dyscypliny,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),
- wyrabianie aktywności podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, p. poż. (wyrabianie dbałości o bezpieczeństwo własne i innych osób)

4) Rehabilitacja w pracowni gospodarstwa domowego:

- obsługa sprzętu gospodarstwa domowego (odkurzacza, żelazka, kuchenki elektrycznej, gazowej, pralki, mikrofalówki),
- wyrabiania znajomości podstawowych środków czystości oraz umiejętności ich użycia zgodnie z przeznaczeniem,
- nauka/trening segregacji środków chemicznych zgodnie z ich przeznaczeniem,
- dbałość o estetykę i czystość na terenie WTZ oraz na terenie Mini-Parku,
- utrwalenie umiejętności odpowiedniego nakrycia stołu i jego dekoracji,
- nauka kompromisu, tolerancji, poszanowania mienia WTZ, dbałości pomieszczenia WTZ.

5) Trening ekonomiczny:

- utrwalenie nominałów banknotów i monet,
- ćwiczenia wydawania reszty, samodzielnego sporządzania list zakupów,
- określenie własnych potrzeb, nauka umiejętności korzystania z pomocy innych osób pracujących w sklepie, umiejętności poruszania się po dużych sklepach, sprawdzania daty ważności artykułu, umiejętności reklamacji towaru.

• Pracownia arteterapii i technik różnych

W 2021 roku na bazie pracowni arteterapii i technik różnych realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: A. S., M. W., M. Z., K. S., J., G. Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni arteterapii i technik różnych, w poszczególnych półroczach 2021 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- wyrabianie nawyków higienicznych,
- rozpoznawanie podstawowych dolegliwości zdrowotnych, ich nazywanie i sygnalizowanie, prowadzenie pogadań związanych z zachowaniami prozdrowotnymi,
- ćwiczenia samoobsługi w zakresie korzystania z urządzeń codziennego użytku,
- trening organizacji czasu wolnego (czytanie i przegląd prasy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),

- przypomnienie i omówienie różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, właściwych postaw w różnych sytuacjach życia codziennego,
- nabycie i doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktów,
- imprezy plenerowe, gry i zabawy zespołowe,
- aktywne uczestnictwo w pogadankach tematycznych,
- praca nad emocjami,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, określania własnych wad i zalet.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- trening utrzymywania porządku na stanowisku pracy,
- praca zgodnie z poleceniem, kończenie rozpoczętych zadań,
- kształtowanie właściwego tempa pracy, odpowiedzialności, dyscypliny,
- trening umiejętności wyszukiwania ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),
- pobudzanie aktywności podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia.
- trening właściwego tempa pracy,
- czynny udział w wyjazdach do doradcy zawodowego.

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni arteterapii i technik różnych:

- ćwiczenia sprawności manualnej i motoryki małej,
- biblioterapia,
- tworzenie stroików na Święta Wielkanocne,
- tworzenie prac technikami mieszanymi z przedmiotów codziennego użytku,
- tworzenie prac z gliny,
- tworzenie maskotek z materiałów,
- muzykoterapia,
- tworzenie prac z użyciem szydełka,
- ludoterapia,
- sylwoterapia,
- ćwiczenia z użyciem instrumentów „Bum Bum Rurki”.

5) Trening ekonomiczny:

- poznanie wartości pieniądza,
- trening umiejętności robienia samodzielnych zakupów,
- ćwiczenia z zakresu tworzenia list potrzebnych artykułów,
- rozpoznawanie przydatności do użycia poszczególnych produktów,
- trening orientacji cenowej,
- nauka umiejętności z korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów (np. pracownik sklepu, banku itp).

w II półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- ćwiczenia z zakresu gospodarowania czasem wolnym,
- wyrabianie nawyków higienicznych, dbanie o schludny wygląd,
- rozpoznawanie podstawowych dolegliwości zdrowotnych, ich nazywanie i sygnalizowanie, prowadzenie pogadarek związanych z zachowaniami prozdrowotnymi,
- trening samoobsługi w zakresie korzystania z urządzeń codziennego użytku,
- nauka odczytywania godzin na zegarze,
- utrwalanie zasad segregacji śmieci,

- utrwalanie wiedzy korzystania ze środków czystości i higieny osobistej.

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania się w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania osób, ich zalet, postaw w różnych sytuacjach życia codziennego,
- nabycie i doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktów,
- imprezy plenerowe, gry i zabawy zespołowe,
- aktywne uczestnictwo w pogadankach tematycznych,
- praca nad emocjami,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, określania własnych wad i zalet,
- ćwiczenia budowania wypowiedzi własnych,
- nauka panowania nad emocjami, przyznawanie się do złych zachowań,
- rozbudzanie zainteresowań poprzez udział w zajęciach,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- trening utrzymywania porządku na stanowisku pracy,
- praca zgodnie z poleceniem, kończenie rozpoczętych zadań,
- trening z zakresu właściwego tempa pracy, odpowiedzialności, dyscypliny,
- wyszukiwanie ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),
- aktywność podczas spotkań z doradcami zawodowymi, pracodawcami,
- czynny udział w wycieczkach do firm, Targach Pracy,
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- trening właściwego tempa pracy,
- czynny udział w wyjazdach do doradcy zawodowego.

4) Podnoszenie sprawności na gruncie pracowni arteterapii i technik różnych:

- ćwiczenia sprawności manualnej i motoryki małej,
- biblioterapia,
- tworzenie stroików na Święto Zmarłych i Bożonarodzeniowych,
- tworzenie prac mieszanymi technikami z przedmiotów codziennego użytku,
- tworzenie prac z gliny,
- tworzenie maskotek z materiałów,
- muzykoterapia,
- wykonywanie prac na szydełku i drutach,
- ludoterapia,
- sylwoterapia,
- wykonywanie prac z gipsu,
- tworzenie doniczek z betonu.

5) Trening ekonomiczny:

- poznanie wartości pieniądza,
- trening umiejętności robienia samodzielnych zakupów,
- przygotowanie listy potrzebnych artykułów,
- rozpoznawanie przydatności do użycia poszczególnych produktów,
- ćwiczenia z zakresu orientacji cenowej,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- nauka korzystania z pomocy innych osób (np. pracownika sklepu, banku itp).

• Pracownia plastyczno-dekoratorska

W 2021 roku na bazie pracowni plastyczno-dekoratorskiej realizowane były programy terapeutyczne w stosunku do następujących uczestników: J. H., P. S., P. K., M. Z., J. W.

Zgodnie z założeniami plany pracy pracowni plastyczno-dekoratorskiej, w poszczególnych półroczach 2021 roku, przedstawiały się w sposób następujący:

w I półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd (regularne strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów, antyperspirantów),
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- trening odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia i wypadku, nauka odpowiedniej reakcji,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd aktualnych ofert pracy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- nauka odpowiedniego reagowania w sytuacjach stresowych,
- ćwiczenia z zakresu powiadomienia odpowiednich służb, w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia, nauka odpowiedniego przedstawienia sytuacji,
- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- ćwiczenia z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzegania swoich wad i zalet, nauka kompromisu,
- ćwiczenia umiejętności udzielania odpowiedzi, zgodnych z zadawanym pytaniem,
- nauka słuchania innych i wyrażania własnymi słowami usłyszanych poleceń, ciekawostek i wiadomości.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- spotkania i rozmowy z doradcami zawodowymi (aktywność podczas spotkań),
- kształtowanie odpowiedniego stosunku do obowiązków (frekwencja, punktualność, wyrabianie właściwego tempa pracy, ćwiczenia świadomości, odpowiedzialności i prezentacji wyniku końcowego),
- czynny udział w wycieczkach do firm,
- udział w targach pracy,
- systematyczny przegląd ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- nauka autoprezentacji (odpowiedni wygląd, słownictwo, umiejętność zaprezentowania swoich walorów),
- kształtowanie prawidłowej komunikacji,
- nauka samodzielnego rozwiązywania problemów,
- nauka planowanie własnej pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, podania i życiorysu,
- aktywne uczestnictwo w wycieczkach do firm, spotkaniach z pracodawcami oraz pracownikami pracującymi na różnych stanowiskach pracy,
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za wykonywany produkt,
- wyrabianie odpowiedniego tempa pracy.

4) Rehabilitacja w pracowni plastyczno-dekoratorskiej:

24

- utrwalanie różnorodnych form plastycznych,
- tworzenie drewnianych pudełek, opakowań oraz ozdabianie ich,
- ćwiczenia motoryki małej (ugniatanie różnego rodzaju mas: plastycznych, solnych, gliny),
- rysowanie,
- malowanie farbami,
- wycinanie na wyrzynarce elementów dekoracyjnych z płyt OSB, czyszczenie dekoracji papierem ściernym,
- czyszczenie, malowanie, dekorowanie drewnianych skrzyń,
- tworzenie stroików okolicznościowych (Boże Narodzenie, Dzień Wszystkich Świętych),
- wypalanie w drewnie,
- wykonywanie wszelkiego rodzaju dekoracji,
- ćwiczenie wyobraźni oraz kreatywności podczas samodzielnych prac na dowolny temat.

5) Trening ekonomiczny:

- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- nauka korzystania z ofert promocyjnych, dokonywanie odpowiednich wyborów,
- nauka umiejętności z korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów,
- znalezienie szukanego produktu w odpowiednim dziale sklepowym,
- wybieranie najatrakcyjniejszych ofert ze sklepów on-line, wszelkich portali sprzedażowych, nauka kupowania w Internecie,
- nauka składania reklamacji oraz zwrotu zakupionego towaru poprzez Internet.

w II półroczu 2021 roku:

1) Rozwijanie zaradności osobistej:

- utrwalanie nawyków utrzymywania porządku w najbliższym otoczeniu,
- utrwalenie nawyków dbania o schludny wygląd (strzyżenie włosów, golenie się, używanie dezodorantów),
- utrwalanie zasad opatrywania drobnych skaleczeń,
- trening odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia i wypadku, nauka odpowiedniej reakcji,
- pilnowanie terminów opłat i nauka wypełniania różnych druków,
- organizacja czasu wolnego (czytanie i przegląd aktualnych ofert pracy, słuchanie muzyki, oglądanie telewizji, udział w spacerach, zabawach, konkursach).

2) Rehabilitacja społeczna:

- utrwalanie zasad bezpiecznego poruszania się pieszych (zwracanie uwagi na sygnalizację świetlną i różnego rodzaju znaki informacyjne),
- przypomnienie i omówienie różnej roli odpowiednich urzędów i instytucji,
- przypomnienie zasad odpowiedniego zachowania w różnych miejscach użyteczności publicznej,
- nauka dostrzegania godnych naśladowania zalet innych osób, ich postaw w różnych sytuacjach życia codziennego,
- trening z zakresu samooceny, samokrytyki, umiejętności dostrzegania swoich wad i zalet, nauka kompromisu,
- ćwiczenia umiejętnego udzielania odpowiedzi, zgodnych z zadawanym pytaniem,
- nauka słuchania innych i wyrażania własnymi słowami usłyszanych poleceń, ciekawostek i wiadomości.

3) Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- spotkania i rozmowy z doradcami zawodowymi (aktywność podczas spotkań),
- odpowiedni stosunek do obowiązków (frekwencja, punktualność, wyrabianie właściwego tempa pracy, ćwiczenia świadomości, odpowiedzialności i prezentacji wyniku końcowego),
- czynny udział w wycieczkach do firm,

25

- udział w targach pracy,
- systematyczny przegląd ofert pracy (prasa, Internet, Urząd Pracy),
- przestrzeganie przepisów BHP, obowiązującego regulaminu i planu dnia,
- nauka autoprezentacji (odpowiedni wygląd, słownictwo, umiejętność zaprezentowania swoich walorów),
- kształtowanie prawidłowego komunikowania się,
- nauka samodzielnego rozwiązywania problemów,
- planowanie własnej pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, podania i życiorysu,
- aktywne uczestnictwo w wycieczkach do firm, spotkaniach z pracodawcami oraz pracownikami pracującymi na różnych stanowiskach pracy,
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za wykonywany produkt.

4) Rehabilitacja w pracowni plastyczno-dekoratorskiej:

- utrwalanie różnorodnych form plastycznych,
- tworzenie drewnianych pudełek, opakowań oraz ozdabianie ich,
- ćwiczenia motoryki małej (ugniatanie różnego rodzaju mas: plastycznych, solnych, gliny),
- rysowanie,
- malowanie farbami,
- wycinanie na wyrzynarce elementów dekoracyjnych z płyt OSB, czyszczenie dekoracji papierem ściernym,
- czyszczenie, malowanie, dekorowanie drewnianych skrzyń,
- tworzenie stroików okolicznościowych (Boże Narodzenie, Dzień Wszystkich Świętych),
- wypalanie w drewnie,
- ćwiczenie spostrzegawczości, cierpliwości oraz pamięci podczas rozwiązywania krzyżówek oraz wykreślanek słownych;
- ćwiczenie precyzji, cierpliwości, kreatywności oraz odpowiedniego doboru kolorów podczas malowania rysunków Mandala;
- ćwiczenie spostrzegawczości podczas układania puzzli;
- ćwiczenie wyobraźni oraz kreatywności podczas samodzielnych prac na dowolny temat,

5) Trening ekonomiczny:

- określenie własnych potrzeb, ocena ich ważności,
- samodzielne sporządzanie listy zakupów,
- nauka oszczędzania na droższy, wartościowszy towar,
- nauka korzystania z ofert promocyjnych, dokonywanie odpowiednich wyborów,
- nauka umiejętności z korzystania z pomocy innych podczas robienia zakupów.

Z oczywistych względów nie wszystkie założenia przedstawionych powyżej planów pracy poszczególnych pracowni tematycznych udało się zrealizować w 100%. Z uwagi na obiektywne zagrożenie zachorowania, ryzyka, obostrzenia i ograniczenia, kontakt uczestników WTZ w Żabicach z pracodawcami, firmami, instytucjami był w znaczny sposób ograniczony, w konsekwencji często niemożliwy. Mimo planów, uczestnicy niestety nie wzięli udziału w żadnych spotkaniach z doradcami zawodowymi, ani też nie uczestniczyli w żadnych targach pracy. Wyjazdy w ramach treningu ekonomicznego zostały w dużym stopniu ograniczone, w dużej mierze przeniesione do sieci. Nieocenionym elementem okazała się dobra współpraca z rodzicami i opiekunami uczestników WTZ. Uczestnicy zmuszeni byli funkcjonować w rzeczywistości przepełnionej rygorami i obostrzeniami.

Ad. 3) Rehabilitacja zawodowa w ujęciu ogólnym, realizowana podczas zajęć w pracowniach tematycznych bądź w trakcie zajęć wspólnych:

- **Rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy:**
  - podnoszenie sprawności ruchowej i manualnej,
  - ćwiczenia koncentracji i pamięci,
  - trening psychicznej gotowości do podjęcia pracy i przygotowywanie do utrzymania zatrudnienia,
  - trening autoprezentacji,
  - wzbogacanie słownictwa, nauka prawidłowego formułowania wypowiedzi, umiejętności doboru słów stosownie do sytuacji,
  - nauka stosownego ubioru adekwatnie do sytuacji (kształtowanie poprawnego wizerunku),
  - trening samodyscypliny,
  - ćwiczenia w zakresie samodzielnego planowania zadań, doboru odpowiednich materiałów i techniki wykonania zadania, w tym samokontroli,
  - ćwiczenia wytrwałości, odpowiedzialności i konsekwencji, w tym wykonania całego zadania do końca, ćwiczenia świadomości i odpowiedzialności za wszystkie etapy pracy, trening umiejętności zaprezentowania wyniku końcowego,
  - trening z zakresu dbałości o bezpieczeństwo własne i innych osób, zapoznanie się i utrwalanie zasad BHP,
  - ćwiczenia umiejętności utrzymania ładu i porządku na zajmowanym stanowisku pracy,
  - trening umiejętności pracy w zespole, współpracy i współodpowiedzialności,
  - trening dyscypliny pracy, trening z zakresu stosowania się do różnego rodzaju regulaminów, instrukcji, przepisów,
  - trening punktualności i odpowiedniego tempa pracy,
  - rozwijanie motywacji, inicjatywy, pobudzanie do aktywności,
  - nauka radzenia sobie ze stresem, nauka poprawnego zachowania w sytuacjach problemowych,
  - ćwiczenia w zakresie dokładności i precyzji,
  - trening umiejętności właściwego odbioru i właściwego wykorzystywania różnych form informacji,
  - trening umiejętności wykorzystania wskazanych zasad, form, metod i technik zawodowych, umożliwiających uzyskanie jak najlepszego efektu pracy,
  - trening umiejętności korzystania i właściwego wykorzystywania rozmów i dyskusji na temat zatrudnienia, pracy, a także trening umiejętności efektywnego korzystania z poradnictwa zawodowego, szukanie ofert pracy.

- **Rozwijanie umiejętności zawodowych, formy zajęć:**
  - zajęcia komputerowe i multimedialne (z wykorzystaniem technik, specjalistycznych programów użytkowych i Internetu), zajęcia z zakresu tworzenia stron internetowych,
  - zajęcia krawieckie i hafciarskie, szydełkowanie,
  - zajęcia techniczne,
  - zajęcia plastyczne,
  - zajęcia z zakresu rękodzieła artystycznego,
  - zajęcia stolarskie,
  - zajęcia kuchenne, kulinarne, cukiernicze, gastronomiczne,
  - zajęcia dekoracji i estetycznego wystroju wnętrz,
  - zajęcia z zakresu gospodarstwa domowego,
  - zajęcia z zakresu florystyki,

- zajęcia ogrodnicze.

Ad. 4) Wykorzystywane formy i metody terapii

- **Mimo ogólnych trudności związanych z sytuacją pandemiczną Warsztat Terapii Zajęciowej z Żabicy podczas procesów terapeutycznych, wykorzystywał takie formy terapii jak:**
  - terapia grupowa, indywidualna,
  - zajęcia w systemie warsztatowym z wykorzystaniem zajęć w ramach pracowni,
  - ergoterapia, arteterapia, muzyko-, choreo- i teatroterapia, filmoterapia, ludoterapia, zabawoterapia, esteterapia, terapia przez kontakt z przyrodą, sylwo- i talasoterapia, hortiterapia,
  - psychoterapia i wsparcie psychologiczne,
  - socjoterapia (terapia ruchem, trening umiejętności społecznych),
  - terapia ręki,
  - zajęcia logopedyczne,
  - zajęcia relaksacyjne,
  - spotkania kulturalne,
  - zajęcia sportowe,
  - zajęcia rekreacyjne,
  - konkursy,
  - małe uroczystości.
- **Metod pracy i terapii w codziennej pracy terapeutycznej w WTZ:**
  - metody oparte na słowie (pogadanka, opowiadanie, opis, dyskusja, wykład),
  - metody oparte na obserwacji (pokaz, prezentacja, film),
  - metody oparte na praktycznej działalności uczestników – zajęcia praktyczne, czyli uczenie się przez działanie, metody ćwiczebne, metody realizacji zadań wytwórczych, pokaz,
  - metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy – metoda aktywizująca (uczenie się przez odkrywanie, gry i zabawy dydaktyczne, burza mózgów, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, metoda problemowa),
  - metody waloryzacyjne (uczenie się przez przeżywanie, odczucia, wrażenia).

Ad. 5) Usprawnianie uszkodzonych funkcji organizmu – rehabilitacja/fizjoterapia.

Rehabilitacja/fizjoterapia, rozumiana jako usprawnianie uszkodzonych funkcji fizycznych organizmu, stanowi jedną z trzech kluczowych płaszczyzn w procesie rehabilitacyjnym, zaraz obok terapii prowadzonej w pracowniach tematycznych oraz zajęć z psychologiem (psychoterapii).

W prowadzonych zajęciach rehabilitacyjnych, co do zasady, biorą udział wszyscy uczestnicy Warsztatu, wyjątek stanowią jednak uczestnicy zwolnieni z tych zajęć przez lekarza, ze względu na przeciwwskazania medyczne. Podstawą objęcia uczestnika rehabilitacją (fizjoterapią) jest posiadanie przez uczestnika Warsztatu stosownego zaświadczenia, wskazania od lekarza rodzinnego bądź specjalisty ds. rehabilitacji np. z Wojewódzkiej Przychodni Rehabilitacyjnej w Gorzowie Wlkp., z którego wynika, jakie ćwiczenia są rekomendowane przy danej jednostce chorobowej. Obowiązek posiadania tego dokumentu wynika nie tylko z obawy o zdrowie, ale również z troski o bezpieczeństwo uczestnika.

W roku 2021, mimo wszystko i z poszanowaniem reżimu sanitarnego, w pracy rehabilitanta

28

znalazły się takie działania jak: kinezyterapia, ćwiczenia ogólnousprawniające, w tym ćwiczenia wzmacniające garnitur mięśniowy, gimnastyka korekcyjna, gry i zabawy dla osób niepełnosprawnych. Zajęcia rehabilitacyjne miały charakter indywidualny bądź grupowy. Nieco inne były jednak warunki tej pracy i zajęć. Pandemia narzuciła dyktand sanitarny, wszystkie zajęcia i czynności musiały być wykonywane w pełnym reżimie sanitarnym z zachowaniem maksimum bezpieczeństwa uczestników i rehabilitanta. Wyniki pracy rehabilitanta i zajęć z uczestnikami również w roku 2021 znalazły odzwierciedlenie w opracowanych ocenach, tj. ocenach półrocznych i okresowych ocenach IPR.

Ad. 6) Zajęcia z psychologiem – psychoterapia, rozwój psychospołeczny.

W trosce o zdrowie psychiczne, dobre samopoczucie i rozwój psychospołeczny uczestników, Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach w swoich działaniach z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej wykorzystuje od wielu lat psychoterapię, zajęcia z psychologiem i działania w kierunku rozwoju psychospołecznego.

Ta forma zajęć zmierza do pomocy osobie niepełnosprawnej w uporaniu się z chorobą, doświadczeniami związanymi z niepełnosprawnością. Jest nieodzowna w budowaniu pozytywnej tożsamości, osiągnięciu przystosowania psychicznego, zdolności samodzielnego rozwiązywania napotkanych problemów oraz odczuwaniu satysfakcji życiowej.

Z uwagi na panującą pandemię, praca psychologa jeszcze bardziej nabrała na znaczeniu. W roku 2021, podobnie jak w roku 2020, psycholog pracował stacjonarnie z uczestnikami regularnie uczęszczającymi na zajęcia, wspierał uczestników i ich rodziny w trakcie kwarantann i koniecznych przerw w zajęciach, stanowił również nieodzowną pomoc w pracy z uczestnikami w formie zdalnej.

Na co dzień psycholog w WTZ rozpoznaje i diagnozuje bieżące potrzeby uczestników WTZ, zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i doświadczeniem, odpowiednio reaguje i udziela niezbędnej pomocy. Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony przez psychologa i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu, obserwacji oraz szczegółowej oceny. Założenia opracowane przez psychologa stanowią nieodzowną część IPR-u każdego z uczestników.

Zajęcia z uczestnikami psycholog prowadzi indywidualnie lub w małych grupach. Sięga po bardzo istotne dla codziennego życia zagadnienia i ważne życiowe tematy, pomaga rozwiązywać nabrzmiewające problemy (problemy rodzinne, problemy sercowe itp.). Obserwuje uczestników, analizuje ich zachowania i określa ich bieżące potrzeby, predyspozycje i możliwości.

Psycholog pracuje w oparciu o elementy metody terapii egzystencjalnej, systemowej, behawioralno-poznawczej, socjoterapii, arteterapii, kinezylogii edukacyjnej i szeregu innych – dobieranych odpowiednio do zgłaszanych potrzeb.

Do celów głównych prowadzonych przez psychologa zajęć należy:

- stwarzanie sytuacji sprzyjających pozytywnym przeżyciom, prowadzących do słownego ich określania,
- prowokowanie do działania i nazywania tego, co uczestnik czyni i do czego zmierza,
- stymulowanie rozwoju społeczno-emocjonalnego, stopniowe pokonywanie reakcji lękowych, wykonywanie samodzielnie zadań, rozwijanie wiary we własne możliwości, nagradzanie nawet nieznacznych postępów,
- wpływanie na poznawanie otaczającego świata za pomocą narządów zmysłów, wzbogacanie zasobu słownictwa, kształtowanie komunikatywności mowy,
- wzbogacanie zaufania poprzez przydzielanie uczestnikom określonych ról,
- wpływanie na wyrabianie wiary we własne siły poprzez przechodzenie od rzeczy bliższych do dalszych, od łatwiejszych do trudniejszych, bazując na „sferach najbliższego rozwoju”

wg Wygotskiego,

- uczenie cierpliwości oraz osvajanie z możliwością niepowodzenia,
- bazowanie na mocniejszych stronach uczestnika,
- usprawnianie koordynacji ruchowo-słuchowo-wzrokowej,
- stała współpraca z rodzinami w celu kontynuowania oddziaływań w warunkach domowych.

Pomoc psychologiczna koncentruje się, stosownie do potrzeb uczestników, na pracy indywidualnej. Prowadzona jest terapia krótkoterminowa i długoterminowa, a także psychoedukacja w zakresie umiejętności rozpoznawania emocji, ich nazywania, sposobów radzenia sobie z nimi, umiejętności podejmowania decyzji, brania odpowiedzialności za siebie i innych, empatii.

W zależności od potrzeb organizowane są formy wsparcia grupowego, spotkania w gronie osób zainteresowanych możliwością poradzenia sobie z określonymi problemami w celu ich wspólnego przedyskutowania i wyciągnięcia wniosków.

Stosownie do potrzeb psycholog prowadzi działania diagnostyczne. Opiera się na wynikach obserwacji i badań psychologicznych, konsultacji z kadrą, rozmowach z rodzicami i opiekunami uczestników, analizie dostarczonej dokumentacji (głównie medycznej). Wnioski formułuje w formie informacji dla potrzeb Warsztatu, ale również innych instytucji, jeśli zajdzie taka potrzeba (np. w sprawach o przyznanie świadczeń dla uczestników) i osób (np. lekarzy specjalistów).

Wyniki pracy psychologa i zajęć z uczestnikami znajdują odzwierciedlenie w opracowanych ocenach, tj. ocenach półrocznych i okresowych ocenach IPR. Psycholog współredaguje dokumentację związaną z ewaluacją programów rehabilitacji i służy pomocą merytoryczną kadrze Warsztatu. Uwagi, spostrzeżenia i propozycje psychologa są uwzględniane i wykorzystywane w codziennej pracy pracowni tematycznych, znajdują również odzwierciedlenie w opracowywanych dla potrzeb uczestników IPR-ach.

Ad. 7) Trening ekonomiczny i inne instrumenty motywacyjne.

Trening ekonomiczny jest dodatkowym instrumentem terapii skutecznie wykorzystywanym przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach w procesie rehabilitacyjnym. Potocznie tę formułę oddziaływania nazywa się „kieszonkowym”. Pieniądz stanowi materiał do terapii, z wykorzystaniem którego prowadzone są zajęcia.

„Trening ekonomiczny” i jego wysokość - to dodatkowy instrument umożliwiający „naukę” posługiwania się i racjonalnego korzystania ze środka płatniczego, jak również element premiujący wyniki i zaangażowanie uczestników w proces terapeutyczny (na miarę ich możliwości psychofizycznych) - odpowiednik premiowania w zakładzie pracy.

Maksymalna miesięczna stawka (80 zł), a także szczegółowe kryteria przydziału uregulowane są w zapisach Regulaminu Organizacyjnego Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach.

O comiesięcznej wysokości środków finansowych w ramach treningu ekonomicznego decyduje Rada Programowa Warsztatu, na wniosek (propozycję) instruktorów terapii zajęciowej. Każdy z instruktorów przedkłada propozycję wysokości kieszonkowego swoich uczestników, po czym ostateczną decyzję co do wysokości i zasadności podejmuje Rada. To instruktorzy, wychowawcy z poszczególnych pracowni, mają największą wiedzę o uczestnikach, ich potrzebach i interesach. Ostatecznie o indywidualnych wysokościach kieszonkowego przesądza jednak zaangażowanie i praca uczestników, osiągnięte podczas zajęć rezultaty oraz wyniki w realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji.

Co do zasady trening ekonomiczny jest doskonałym narzędziem, które skutecznie wspiera katalog pozostałych instrumentów nagradzania i premiowania uczestników WTZ z Żabiec za zaangażowanie, aktywność i osiągnięcia w realizacji Indywidualnego Programu Rehabilitacji

30

i Terapii, którymi są: pochwały, wyróżnienia, dyplomy, nagrody rzeczowe (w konkursach) oraz wyjazdy i wyjścia dla wyróżnionych uczestników na imprezy kulturalne i integracyjne.

Trening ekonomiczny to jednak nie tylko namacalny pieniądź, ale również cały mechanizm pracy z uczestnikiem za pomocą tego materiału do terapii.

Trening ekonomiczny to:

- trening ekonomicznego gospodarowania środkami finansowymi,
- trening z zakresu świadomości potrzeb, ich hierarchii i ważności,
- trening zachowań rynkowych i ekonomicznych,
- trening wiedzy o pieniądzu (trening znajomości pieniądza),
- trening z zakresu umiejętności znalezienia się w odpowiednim, zamierzonym miejscu docelowym,
- trening umiejętności właściwego i stosownego zachowania się w miejscach związanych z obcowaniem ze środkami płatniczymi, głównie pieniężnymi,
- trening z zakresu oszczędnego gospodarowania i właściwej oceny możliwości finansowych.

W ujęciu szczegółowym, uwzględniającym metodykę i metody działań, trening ekonomiczny to:

- ocena potrzeb, ich hierarchii i ważności, umiejętność różnicowania i właściwa ocena sytuacji,
- poznanie pieniądza, jego nominału, wartości i siły nabywczej,
- ćwiczenia z zakresu znalezienia się w docelowym miejscu, adekwatnym do potrzeb,
- ćwiczenia w pokonywaniu bariery psychicznej, wewnętrznych lęków, stresu, wstydu, zażenowania, ćwiczenia umiejętności poszukiwania pomocy i skorzystania z pomocy innych osób (pracownik sklepu, banku, poczty itp.),
- ćwiczenia z zakresu kultury osobistej, ćwiczenia z zakresu ostrożności w kontakcie z pieniędzmi – aspekt asertywności, umiejętności radzenia sobie z próbami manipulacji ze strony innych osób, zarówno obcych, jak i bliskich,
- ćwiczenia z zakresu świadomego, racjonalnego i ostrożnego korzystania z kart płatniczych,
- ćwiczenia z zakresu umiejętności obrotu pieniądzem z elementem samodzielności dokonywania zakupów,
- ćwiczenia z zakresu podejmowania uzasadnionych i racjonalnych decyzji, umiejętności dokonywania słuszych wyborów w sytuacjach związanych z obcowaniem ze środkami płatniczymi, umiejętności negocjowania cen,
- trening z zakresu analizy możliwości finansowych – planowanie racjonalnych, uzasadnionych zakupów,
- ćwiczenia z zakresu orientacji cenowej – umiejętność porównywania produktów, ich jakości i wartości w przełożeniu na cenę (nieufność i ostrożność w przypadku pseudo-promocji, różnych akcji sklepowych),
- trening umiejętności skorzystania z rękojmi i gwarancji, w przypadku np. towaru wadliwego itp.

Ad. 8) Współpraca ze środowiskiem rodzinnym, rodzicami i opiekunami.

Nieodzownym elementem działania WTZ, w tym rehabilitacji, jest współpraca i współdziałanie z rodzinami i opiekunami prawnymi uczestników Warsztatu. Jest już praktyką włączanie do współpracy z Warsztatem rodziców i opiekunów, w szczególności w obszarach związanych z przeżywaniem różnego rodzaju problemów, trudnych do przewyciężenia nałogów, różnych kryzysów, żałoby, a co za tym idzie lęków, rozdrażnienia i niepokoju. W roku 2021, podobnie jak w roku 2020, współpraca z rodzicami, rodziną i opiekunami jeszcze bardziej nabrała na znaczeniu w zakresie stosowania się do obostrzeń i rygorów sanitarnych, codziennej wymiany informacji, jak również pracy z uczestnikami. Bezspornie współpraca rodziców okazała się nieoceniona w zakresie pracy zdalnej z uczestnikami, a pomoc udzielona uczestnikom była

31

jeszcze bardziej skuteczna i długotrwała. Dobra współpraca, wzajemne zrozumienie i odpowiedzialność ewidentnie rzutowały na realizację codziennych zadań, jak również większe bezpieczeństwo uczestników (ich rodzin i opiekunów) i kadry Warsztatu.

W roku 2021 udało się zorganizować jedno zebranie z rodzicami, a frekwencja była w miarę zadowalająca. Nie mniej jednak pracownicy WTZ w Żabicach nie poprzestali i utrzymywali stały kontakt telefoniczny z rodzicami i opiekunami uczestników WTZ, przekazywali wszystkie ważne informacje dotyczące placówki, organizacji zajęć, wymogów, obostrzeń, niepokojących sygnałów. Również rodzice i opiekunowie byli zobowiązani do przekazywania pracownikom Warsztatu wszystkich ważnych informacji, w szczególności dotyczących zdrowia uczestników, najbliższych członków rodziny – domowników, bądź innych osób z najbliższego otoczenia, które chorowały, miały kontakt z chorymi. Wszystkie te rozwiązania miały zagwarantować wszystkim minimum bezpieczeństwa i uchronić na ile to możliwe przed zarażeniem.

Od momentu wprowadzenia obostrzeń w placówce, niezapowiedziana wizyta w siedzibie WTZ dla rodziców i opiekunów stała się wręcz niemożliwa, więc rozmowy indywidualne w siedzibie Warsztatu miały miejsce wyjątkowo, co rodzicom odpowiadało. Wszyscy skoncentrowali się na bezpiecznym kontakcie telefonicznym. Z tych samych względów rodzice nie mogli uczestniczyć w posiedzeniach Rady Programowej przy okazji półrocznej oceny indywidualnych efektów rehabilitacji, jednak w razie potrzeby uzyskiwali od pracowników WTZ wszystkie niezbędne wyjaśnienia i informacje.

W roku 2021, podobnie jak w roku 2020, Warsztat nie zorganizował żadnej imprezy, w tym z udziałem rodziców i opiekunów, a „uroczystości warsztatowe” miały charakter bardzo kameralny, wewnętrzny, bez udziału gości, rodziców i opiekunów. Z oczywistych względów nie odbył się również żaden piknik z udziałem rodziców, rodziny i opiekunów, nie miały miejsca również żadne wyjazdy i wycieczki z udziałem rodziców. Na znaczeniu zyskała praca socjalna i pomoc kadry WTZ w rozwiązywaniu codziennych problemów życiowych uczestników i ich rodzin.

Warsztat nieustannie współpracował z rodzinami i opiekunami podopiecznych w kwestiach bieżących i niezbędnych jak kwestia opieki lekarskiej (w tym lekarzy specjalistów), podawanych leków, spraw urzędowych, w tym w kwestii orzekania o niepełnosprawności i spraw z tym związanych. Udało się też wywiązać z obowiązku realizacji wywiadów w domach rodzinnych uczestników. Wszystkie jednak spotkania w domach rodzinnych uczestników były zaplanowane i zrealizowane w pełnym rygorze sanitarnym i zastosowaniem wszelkich możliwych środków ostrożności.

Ad. 9) Integracja z bliższym i dalszym środowiskiem społecznym.

Rok 2021 był bardzo trudny, zdecydowanie trudniejszy niż rok 2020, w którym już nie brakowało lęków i obaw o siebie i innych. Znowu było wiele ambitnych planów, których jak się okazało nie udało się wszystkich realizować. Jednak optymizm nie opuszcza ani uczestników, ani kadry. Wszyscy jesteśmy przekonani, że jak pandemia minie wszystko wróci do normy.

Poniżej, wykaz działań zrealizowanych w 2021 roku. Wszyscy wierzymy, że to czego nie udało się zrealizować w 2021 roku nadrobimy w roku 2022.

DATA	WYDARZENIE	KRÓTKA INFORMACJA O DANYM WYDARZENIU
04.02.2021	Trening ekonomiczny.	Wyjazd uczestników do Górzycy, w ramach treningu ekonomicznego.
26.02.2021	Warsztaty mydlarskie.	Udział uczestników w warsztatach mydlarskich w ramach projektu „Aktywna integracja w Powiecie Słubickim”. Zajęcia prowadzone przez instruktorki z „Uśmiechniętej Planety”.
14.04.2021	Wyjazd do Banku Spółdzielczego w Górzycy. Trening ekonomiczny.	Wyjazd grupy uczestników, w ramach rehabilitacji zawodowej, do Banku Spółdzielczego w Górzycy. Udział w treningu ekonomicznym.
27.04.2021	Wyjazd na Cmentarz Komunalny.	Wyjazd grupy uczestników na Cmentarz Komunalny do Górzycy. Złożenie kwiatów.
30.06.2021	Grill.	Wspólne grillowanie kadry i uczestników z okazji wakacji i przerwy urlopowej.
22.09.2021	Wyjazd do kina oraz na pizzę.	Wyjazd I grupy uczestników do kina „Za Rogiem”, do Kostrzyna nad Odrą, na film pt. „Kogel Mogel 3”. Wizyta w pizzerii.
23.09.2021	Wyjazd do kina oraz na pizzę.	Wyjazd II grupy uczestników do kina „Za Rogiem”, do Kostrzyna nad Odrą, na film pt. „Kogel Mogel 3”. Wizyta w pizzerii.
30.09.2021	Wizyta w Nadleśnictwie w Ośnie Lubuskim.	Wyjazd grupy uczestników do Nadleśnictwa Ośno Lubuskie po sadzonki drzewek. Odbiór sadzonek w ramach trzeciej edycji akcji #sadzIMY.
07.10.2021	Sprzątanie lasu.	Udział podopiecznych w akcji sprzątania lasu w ramach współpracy z Nadleśnictwem Ośno Lubuskie. Wspólne ognisko, rozmowy i pieczenie kiełbasek.
12.10.2021	Trening ekonomiczny. Wizyta w Banku Spółdzielczym w Górzycy.	Wyjazd grupy uczestników na trening ekonomiczny do Kostrzyna nad Odrą. Wyjazd połączony z wizytą w Banku Spółdzielczym w Górzycy.
29.10.2021	Wyjazd na Cmentarz Komunalny.	Wyjazd uczestników na pobliskie cmentarze. Złożenie wiązanek, kwiatów i zapalenie zniczy z okazji zbliżającego się Święta Zmarłych.
09.11.2021	Wyjazd do kina. Trening ekonomiczny.	Wyjazd uczestników do kina „Helios” do Gorzowa Wlkp. na film pt. „To musi być miłość”. Wyjazd połączony z treningiem ekonomicznym w galerii „Askana”.
17.11.2021	Udział w Pikniku Integracyjnym w Rzepinie.	Wyjazd uczestników do Rzepina. Udział w Pikniku Integracyjnym zorganizowanym przez uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących. Wspólna zabawa.

03.12.2021	Udział w „VIII Rzepińskim Dniu Osoby Niepełnosprawnej”.	Wyjazd uczestników do Rzepina. Udział w „VIII Rzepińskim Dniu Osoby Niepełnosprawnej” pn. „Radość i śpiew to My”, zorganizowanym przez Stowarzyszenie „Słoneczko” z Rzepina.
06.12.2021	„Festiwal Aniołów” w Górzycy.	Udział uczestników w „Festiwalu Aniołów”, zorganizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury w Górzycy.
07.12.2021	„Festiwal Aniołów” w Górzycy	Udział uczestników w „Festiwalu Aniołów”, organizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury w Górzycy.
16.12.2021	Wigilia w WTZ.	Uroczysty obiad wigilijny uczestników i kadry WTZ. Ze względu na obostrzenia oraz bezpieczeństwo zarówno uczestników, jak również kadry WTZ, podjęto decyzję o niezapraszaniu osób z zewnątrz.

W roku 2021 doszło do zalania dwóch pracowni, pracowni krawiecko-tkackiej i pracowni informatyczno-multimedialnej. Dach został naprawiony przez Gminę Górzycy, natomiast Warsztat zmierzył się z remontem wnętrza.

INFORMACJA O OGÓLNEJ FREKWENCJI UCZESTNIKÓW

- W 2021 roku frekwencja uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej z Żabie w poszczególnych miesiącach przedstawiała się następująco:

Miesiąc	Frekwencja
I	62,10%
II	58,12%
III	50,00%
IV	45,00%
V	49,62%
VI	55,78%
VII	przerwa wakacyjna
VIII	53,25%
IX	42,38%
X	48,80%
XI	41,18%
XII	31,52%

- W roku 2021 frekwencja uczestników, była stosunkowo słaba, należy jednak pamiętać, że podane liczby odzwierciedlają wyłącznie zajęcia stacjonarne w siedzibie WTZ, a przecież duża część zajęć była prowadzona w formie zdalnej. Ponadto na przełomie roku 2021 Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach, na prośbę rodzin (rodziców i opiekunów), dla ogólnego bezpieczeństwa, stosował również zajęcia hybrydowe, czyli mieszane. Zdarzały się także przejściowej kwarantanny, które obniżały ogólną frekwencję uczestników.

INFORMACJA O POSTĘPACH UCZESTNIKÓW WTZ

Rok 2021, podobnie jak rok 2020, był rokiem bardzo trudnym, ale również w tym okresie można wskazać uczestników, którzy się wyróżnili na tle całej grupy. Postępy te dotyczyły szeroko rozumianej płaszczyzny społecznej, jak i zawodowej.

W roku 2021 na szczególne wyróżnienie, według kadry merytorycznie odpowiedzialnej za realizację programów terapeutycznych, zasłużyli tacy uczestnicy jak: _____

1) na płaszczyźnie społecznej: !
_____

2) na płaszczyźnie zawodowej:
_____

W ujęciu szczegółowym, postępy uczestników Warsztatu przedstawiały się w sposób następujący:

Pracownia arteteranii i technik różnych – Instruktor

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - pozostaje na tym samym poziomie,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - samodzielnie robi zakupy i potrafi załatwić sprawy urzędowe,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - uważniej słucha poleceń przełożonego.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - lepiej dba o estetyczny strój,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - częściej mówiła o sobie,
  - potrafi dostosować się do zasad panujących w danym miejscu,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - rozpoczętą pracę zawsze kończy,
  - uważniej słucha poleceń przełożonego.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - lepiej dba o swoje zdrowie (nie pali),

35

- ze wszystkimi czynnościami życia codziennego uczestnik radzi sobie dobrze,
- dba o higienę osobistą i estetyczny strój,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - chętniej pomaga innym,
  - samodzielnie robi zakupy i załatwia sprawy urzędowe,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - wykazuje większą własną inicjatywę,
  - dokładniej snrzata stanowisko pracy.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - lepiej dba o swoje zdrowie,
  - samodzielnie załatwia sprawy urzędowe,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - częściej mówi o sobie,
  - potrafi samodzielnie zrobić zakupy,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - wydłużyła czas skupienia i uwagi,
  - uważniej słucha poleceń.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - jest bardziej aktywny na zajęciach,
  - dba o estetyczny strój,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - reaguje mniej emocjonalnie,
  - zgłasza więcej tematów do rozmów,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - jest bardziej zdyscyplinowany,
  - uważniej słucha poleceń przełożonego.

Pracownia multimedialno-informatyczna – Instruktor

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - samodzielnie zrobił zakupy zwracając uwagę na akcje promocyjne,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - częściej słuchał poleceń,
  - aktywniejszy podczas pogadań tematycznych, chętniej wyrażał własne opinie,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - reprezentował ten sam poziom.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - wykazuje więcej własnej inicjatywy w utrzymywaniu porządku w najbliższym otoczeniu,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - mniej emocjonalnie reagował na krytykę,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - potrafi podporządkować się poleceniom instruktora,
  - przejawia więcej własnej inicjatywy.

[REDAKTOR]
1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- potrafi obsługiwać sprzęt RTV,
- jest aktywniejsza podczas prac porządkowych,
- samodzielnie porusza się za pomocą komunikacji publicznej.

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- mniej emocjonalnie reaguje na różnego typu sytuacje konfliktowe,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- podporządkowuje się poleceniom instruktora,
- samodzielnie wyszukuje oferty pracy.

[REDAKTOR]
1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- racjonalniej gospodaruje swoim czasem wolnym,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- ze względu na problemy psychiczne nie poczynił postępów na płaszczyźnie społecznej, pozostaje na tym samym poziomie,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- bardziej samodzielny w wykonywaniu zleconych mu prac.

[REDAKTOR]
1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- jest bardziej samodzielny podczas prac porządkowych,
- racjonalniej zarządza swoim budżetem,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- wykazuje większą poprawę w kwestii panowania nad emocjami,
- chętniej integruje się z pozostałymi uczestnikami,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- podejmuje się wszystkich zleconych mu prac,
- zleczone zadania wykonuje do końca.

[REDAKTOR] - uczestniczka została przyjęta 27 września 2021r. na miejsce zmarłego Ryszarda Gieręgowskiego. Z uwagi na krótki czas pobytu uczestniczki w placówce, nie udało się wypracować i osiągnąć żadnych postępów. Jest to spowodowane zarówno jednostką chorobową uczestniczki, jak również jej trudnościami z aklimatyzacją w środowisku warsztatowym.

Pracownia gospodarstwa domowego – Instruktor [REDAKTOR]

[REDAKTOR]
1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- przestrzega zasad segregacji śmieci,
- potrafi zorganizować swój czas wolny,
- jest bardziej tolerancyjny wobec innych uczestników,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- chętniej uczestniczy w rozmowach, pogadankach,
- jest mniej konfliktowy - stwarza mniej sytuacji konfliktowych,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- zleczone zadania wykonuje do końca,

- zawsze dba o porządek na swoim stanowisku pracy,
- wykazuje większe tempo pracy,
- jest bardziej zorganizowany i zdyscyplinowany.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- potrafi sprawdzać daty ważności na artykułach spożywczych,
- potrafi samodzielnie skorzystać z pomocy lekarza w swojej miejscowości,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- chętniej bierze udział w ludoterapii,
- jest zawsze uczynna, pomocna,
- nie angażuje się w sytuacje konfliktowe,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- potrafi mieć własną inicjatywę,
- stanowisko pracy zawsze pozostawia czyste,
- materiały i narzędzia zawsze odkłada na swoje miejsce.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- jest bardziej odpowiedzialny za swoje zachowanie,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- potrafi przeprosić za swoje zachowanie i trudny charakter,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- oszczędniej wykorzystuje materiały,
- lepiej przestrzega przepisów BHP w trakcie wykonywania prac.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- potrafi przygotować prosty posiłek,
- potrafi zadbać o czystość w pracowni i czystość swojego stanowiska pracy,
- potrafi zadbać o czystość innych pomieszczeń WTZ,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- jest bardziej tolerancyjna, wyrozumiała,
- potrafi przeprosić osobę, której sprawiła przykrość,
- jest bardziej chętna do pomocy,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- lepiej stosuje się do przepisów BHP na stanowisku pracy,
- przejawia więcej własnej inicjatywy do pracy,
- jest bardziej zdyscyplinowana w trakcie zajęć.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- potrafi zrobić w terminie opłaty,
- bardziej świadomie zarządza swoim budżetem,
- jest samodzielny podczas załatwiania spraw w placówce banku,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- potrafi poprosić o pomoc w wypełnianiu dokumentów,
- jest bardziej komunikatywny,
- lepiej panuje nad emocjami,
- chętniej odpowiada na zadawane pytania,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- przejawia więcej własnej inicjatywy,
- wykonuje zlecone mu zadania pod nieobecność instruktora,
- powierzone mu prace porządkowe wykonuje dokładniej.

Pracownia kulinarna – Instruktor

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- pogłębiła wiedzę na temat korzystania ze środków czystości,
  - wykazuje więcej inicjatywy w kwestii organizacji czasu wolnego,
  - utrwaliła nawyk mycia rąk przed i po posiłku,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- potrafi lepiej komunikować się z innymi,
  - potrafi prawidłowo zachować się w miejscach użyteczności publicznej,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- potrafi pracować zgodnie z wydawanymi poleceniami,
  - wykazuje więcej inicjatywy do podejmowania się nowych prac.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- wykazuje więcej własnej inicjatywy podczas prac porządkowych w najbliższym otoczeniu,
  - lepiej organizuje swój czas wolny,
  - utrwalił nawyk częstego mycia rąk,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- chętniej bierze udział w pogadankach,
  - jest śmielszy w kontaktach z uczestnikami i instruktorami,
  - jest bardziej chętny do pomocy innym,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- utrwalił nawyk zakładania odzieży ochronnej,
  - lepiej współpracuje z innymi uczestnikami.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- bardziej dba o schludny wygląd,
  - lepiej potrafi zorganizować sobie czas wolny,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- jest bardziej zintegrowana z innymi uczestnikami,
  - chętniej brała udział w pogadankach,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- wykazuje więcej własnej inicjatywy podczas prac porządkowych,
  - lepiej potrafi organizować swoje stanowisko pracy.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- chętniej pomaga innym,
  - bardziej samodzielnie i estetyczniej przygotowuje posiłki,
  - bardziej dba o porządek i czystość w najbliższym otoczeniu,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- śmielej i dłużej o czymś opowiada,
  - chętniej bierze udział w pogadankach tematycznych,
  - lepiej sobie radzi z panowaniem nad emocjami,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- wykazuje więcej własnej inicjatywy w pracach porządkowych na terenie placówki,
- pozostawia porządek na terenie WTZ.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- chętniej pomaga innym,
- potrafi w sposób pożyteczny i aktywny zorganizować swój czas wolny,
- jest samodzielny w czynnościach samoobsługowych codziennego życia,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- z większą chęcią podejmuje różnego rodzaju prace w innych pracowniach,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- potrafi zadbać o porządek na swoim stanowisku pracy.

Pracownia krawiecko-tkacka – Instruktor

1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:

- chętniej uczestniczyła w pracach porządkowych,
- potrafi zadbać o swój wygląd zewnętrzny,
- potrafi napisać imię i nazwisko oraz podać swój adres zamieszkania,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- śmieiej wypowiada własne opinie,
- chętniej współpracuje z pozostałymi uczestnikami,
- chętniej pomaga koledze z innej pracowni,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- potrafi zadbać o porządek na stanowisku pracy,
- rozpoznaje i podaje nazwy przyborów krawieckich,
- chętniej angażuje się w nowe prace.

1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:

- dobrze sobie radzi z podstawowymi czynnościami życia codziennego,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- potrafi odpowiednio zachować się w danym miejscu i dostosować się do panujących tam zasad,

- wykonuje polecenia i potrafi podporządkować się instruktorom,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- chętniej bierze udział w pracach porządkowych,
- samodzielnie przygotowuje stanowisko pracy.

1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:

- samodzielny w czynnościach samoobsługowych dnia codziennego,
- bardziej dba o swoje stanowisko pracy,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- dba o bezpieczeństwo swoje i innych,
- chętniej podejmuje się rozmowy,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- chętniej podporządkuje się zadaniom zleconym.

- [REDAKTOWANE]
- 1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:
    - z czynnościami życia codziennego uczestnik radzi sobie dobrze,
    - poruszanie się po okolicy w której mieszka, nie sprawia mu trudności,
  - 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
    - potrafi zachować się odpowiednio w danym miejscu,
  - 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
    - brak postępów, uczestnik pozostaje na tym samym poziomie.

- [REDAKTOWANE]
- 1) w zakresie samodzielności i zaradności osobistej:
    - ze wszystkimi czynnościami życia codziennego uczestniczka radzi sobie dobrze,
    - potrafi korzystać ze sprzętu gospodarstwa domowego,
  - 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
    - wykazuje coraz lepszy kontakt z grupą, wykazuje chęć pomocy innym uczestnikom,
    - jest bardziej zainteresowana pracami w innych pracowniach,
  - 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
    - podporządkowuje się zadaniom zleconym,
    - lepiej sobie radzi z prezentacją wyniku końcowego.

Pracownia stolarsko-techniczna – Instruktor [REDAKTOWANE]

Mateusz Dobrzański

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - samodzielnie załatwiał potrzeby fizjologiczne,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - nauczył się przyjmować pomoc od innych,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - z uwagi na stan zdrowia nie poczynił żadnych postępów.

- [REDAKTOWANE]
- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
    - nauczył się współpracować, podczas wykonywania przy nim podstawowych czynności pielęgnacyjnych – mycie, kąpanie, korzystanie z toalety,
    - samodzielnie spożywa przygotowane mu posiłki,
    - komunikuje potrzeby fizjologiczne,
    - określa swoje imię i nazwisko, zna swój adres zamieszkania,
  - 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
    - w miejscach publicznych zachowuje się zgodnie z obowiązującymi normami społecznymi,
  - 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
    - stara się wykonać zadanie od początku do końca,
    - mimo, iż prace wykonuje długo, to stara się wykonać je w miarę starannie i dokładnie.

- [REDAKTOWANE]
- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
    - potrafi samodzielnie zrobić zakupy związane z treningiem ekonomicznym,
    - samodzielnie stawia się na komisję alkoholową,
    - samodzielnie porusza się komunikacją,
    - śmiało wypowiada się na tematy osobiste i rodzinne,
  - 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
    - chętniej współpracuje z innymi uczestnikami,

- jest bardziej komunikatywny wobec nowych poznanych osób,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - rozumie proste polecenia,
  - chętniej wykonuje zadania stolarskie,
  - chętniej używał narzędzi znajdujących się w pracowni stolarsko-technicznej.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - nauczył się używać odpowiednich komunikatorów do korzystania z Internetu, jak i do obsługi telefonu,
  - potrafi załatwić rachunek w sklepie za zakupiony towar,
  - sam chodzi do lekarza po wypisanie leków,
  - podczas zakupów potrafi wybrać towar z atrakcyjną ceną,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - chętniej pomaga innym,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - chętnie podejmuje się nowych zadań,
  - chętnie wykonuje prace, które można wykonać na pile taśmowej do cięcia precyzyjnego.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - samodzielnie załatwia większość spraw dotyczących zdrowia,
  - nauczył się numerów alarmowych,
  - nauczył się zakładania maseczek w miejscach, które tego wymagają,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - współpracuje z innymi,
  - chętniej pomaga słabszym,
  - częściej nawiązuje kontakt z własnej inicjatywy z uczestnikami innych pracowni,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - lepiej organizuje czas pracy,
  - chętniej podejmuje się różnych prac stolarskich,
  - chętniej korzysta ze sprzętu znajdującego się w pracowni stolarsko-technicznej,
  - potrafi odpowiednio nazwać narzędzia znajdujące się w pracowni.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
  - bez przypomnienia ubiera się odpowiednio do okoliczności,
  - częściej dbał o schludny wygląd (obcinanie włosów i golenie),
  - samodzielnie potrafił wyszukać odpowiedni produkt na stronach internetowych,
  - bez przypomnienia pamięta o podpisaniu się na liście obecności,
- 2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - mniej wdaje się w konflikty z innymi uczestnikami placówki,
  - jest bardziej otwarty na nowe znajomości,
  - chętniej współpracuje z innymi uczestnikami,
  - z własnej inicjatywy pomaga innym,
- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
  - chętniej korzystał z nowych narzędzi dostępnych w pracowni stolarsko-technicznej,
  - prace manualne wykonuje dokładniej,
  - potrafi dłużej skupić uwagę na danym zadaniu,
  - potrafi odpowiednio dobrać narzędzia do zadania.

Pracownia cukiernicza – Instruktor

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- pozostaje na tym samym poziomie,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- chętniej integruje się z innymi uczestnikami,

- lepiej pracuje w grupie,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- sprawniej organizuje sobie stanowisko pracy i pozostawia je uprzątnięte,

- zlecone zadania wykonuje dokładniej i do końca.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- podejmuje próby wykonywania różnych czynności domowych,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- pracuje nad lepszym nawiązywaniem kontaktów międzyludzkich,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- pozostaje na tym samym poziomie.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- dba o schludny wygląd i higienę osobistą,

- pogłębia wiedzę na temat mody i kosmetyków,

- bardzo lubi śpiewać i zapamiętuje teksty piosenek,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- potrafi być bardziej uczynna i ma przyjacielskie usposobienie,

- bardziej aktywna podczas pogadarek tematycznych,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- dokładniej wykonuje zlecone jej zadania,

- bardziej samodzielnie dobiera odpowiednie materiały do zajęć,

- częściej namietala o zakładaniu odzieży ochronnej.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- potrafi przygotować prosty posiłek,

- przestrzega nawyku utrzymania czystości w najbliższym otoczeniu,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- potrafi zrozumieć swoje błędy i przeprosić,

- chętniej bierze udział w pogadankach tematycznych,

3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- pozostaje na tym samym poziomie.

1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:

- bardziej dba o schludny wygląd,

- dobrze sobie radzi z przygotowaniem napojów ciepłych i zimnych,

- przestrzega zasad higieny osobistej,

2) w zakresie rehabilitacji społecznej:

- lepiej sobie radzi z nawiązywaniem kontaktów,

- potrafi dostosować się i integrować z grupą,

- 3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- dokładniej wykonuje zlecone mu prace,
- lepiej przestrzega przepisów BHP.

Pracownia plastyczno-dekoratorska – Instruktor

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- brak postępów, zauważa się spadek w zakresie zaradności osobistej i samodzielności,
2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- uczestnik pozostaje na poziomie, jaki wcześniej udało się wypracować,
3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- uczestnik pozostaje na poziomie, jaki wcześniej udało się wypracować.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- samodzielnie ubiera górne części garderoby (bluzy, swetry, t-shirty),
- samodzielnie dokonuje zakupów produktów spożywczych,
2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- samodzielnie załatwi podstawową sprawę u lekarza rodzinnego,
3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- zadane prace wykonuje w znacznie krótszym czasie niż dotychczas,

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- brak postępów ze względu na jednostkę chorobową uczestniczki (zespół Downa), zauważa się nieznaczny spadek w zakresie zaradności osobistej i samodzielności,
2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- jest bardziej wyciszona (sytuacje konfliktowe występują bardzo sporadycznie),
3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- brak postępów ze względu na jednostkę chorobową uczestniczki (zespół Downa), zauważa się nieznaczny spadek w zakresie rehabilitacji zawodowej (polecenia należy powtarzać kilkakrotnie).

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- uczestnik pozostaje na poziomie, jaki wcześniej udało się wypracować (zadba o swoje podstawowe potrzeby),
2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- brak postępów ze względu na zły stan psychiczny uczestnika,
3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- ze względu na zły stan psychiczny, uczestnik nie poczynił postępów.

- 1) w zakresie zaradności osobistej i samodzielności:
- uczestnik pozostaje na poziomie, jaki wcześniej udało się wypracować,
2) w zakresie rehabilitacji społecznej:
- częściej współpracuje z grupą,
- potrafi dojść do porozumienia z innymi uczestnikami, starając się rozwiązać problem,
3) w zakresie rehabilitacji zawodowej:
- wykonywane prace są bardziej dokładne,

- stara się podporządkowywać poleceniom;
- z mniejszym oporem wykonuje zadania zlecone.

INFORMACJA O DECYZJACH PODJĘTYCH PRZEZ RADĘ PROGRAMOWĄ WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŻABICACH

• Zgodnie z treścią art. 10a ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także treścią § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach w 2021 roku, w terminach przewidzianych przepisami, dokonała okresowej oceny realizacji **indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników Warsztatu (tzw. ocen rocznych IPR) i zajęła stanowisko w kwestii osiągniętych przez uczestników postępów w rehabilitacji.** Ocenami tymi byli objęci wszyscy uczestnicy WTZ na przestrzeni całego roku 2021. We wszystkich przypadkach Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach, podjęła decyzję o przedłużeniu uczestnictwa w WTZ, mając na uwadze pozytywne rokowania ocenianych uczestników, co do przyszłych postępów w rehabilitacji, a także brak jakichkolwiek podstaw bądź bezsprzecznych przesłanek do skierowania uczestnika do ośrodków wsparcia w myśl przepisów o pomocy społecznej.

• Również na mocy art. 10a ust. 5 w/w ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także § 14 ust. 3 w/w rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej z Żabiec przeprowadziła **kompleksowe oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji uczestników Warsztatu (tzw. oceny trzyletnie).**

Zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia ocena ta uwzględniała:

- stopień zdolności do samodzielnego wykonywania czynności życia codziennego,
- umiejętności interpersonalne, w tym komunikowania się i współpracy w grupie,
- stopień opanowania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, z uwzględnieniem sprawności psychofizycznej, stopnia dojrzałości społecznej i zawodowej oraz sfery emocjonalno-motywacyjnej.

Ocenami kompleksowymi (trzyletnimi) w 2021 roku zostało objętych **9 uczestników.** Wśród nich znaleźli się:

- 1) z pracowni arteterapii i technik różnych: [REDAKOWANE]
- 2) z pracowni plastyczno-dekoratorskiej: [REDAKOWANE]
- 3) z pracowni krawiecko-tkackiej: [REDAKOWANE]
- 4) z pracowni informatyczno-multimedialnej: [REDAKOWANE]

W roku 2021 ocena kompleksowa w trybie art. 10a ust. 6 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych była sporządzona jeden raz i dotyczyła nowego uczestnika WTZ w Żabicach [REDAKOWANE]

• Tak jak w przypadku ocen rocznych IPR-ów, tak i w przypadku ocen trzyletnich, czyli kompleksowych, Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach zajęła stanowisko w zakresie postępów uczestników w rehabilitacji i dalszych kierunków pracy z podopiecznymi, uzasadniających:

- podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy

chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy,

- skierowanie do ośrodka wsparcia, w przypadkach określonych w ustawie,
- przedłużenie uczestnictwa w warsztacie.

Zgodnie w wytycznymi i treścią przepisów prawnych obowiązujących w tym zakresie Rada Programowa WTZ w Żabicach wzięła pod uwagę następujące elementy:

- stopień zdolności uczestników do samodzielnego wykonywania czynności życia codziennego,
  - umiejętności interpersonalne ocenianych uczestników, w tym komunikowania się i współpracy w grupie,
  - stopień opanowania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia,
- z uwzględnieniem sprawności psychofizycznej, stopnia dojrzałości społecznej i zawodowej oraz sfery emocjonalno-motywacyjnej uczestników.

Dodatkowo Rada oceniała aktywność uczestników oraz ich postawę, zaangażowanie i codzienne podejście do zajęć, wewnętrznego regulaminu WTZ, zadań i realizowanych założeń IPR, a także kwestię zaangażowania uczestników WTZ w reprezentowanie placówki na zewnątrz (głównie w konkursach organizowanych na skutek pandemii w formie zdalnej).

Decyzje Rady i oceny były zgodne z obserwowanym od lat cyklem każdej jednej dysfunkcji, czy niepełnosprawności, z którymi borykają się uczestnicy. Naturalnym zjawiskiem jest fakt, że średnia wieku uczestników rośnie, wraz z kolejnymi latami pewne procesy edukacyjne, poznawcze ulegają spowolnieniu i trudniej jest osiągnąć uczestnikowi zakładany cel rehabilitacyjny. Na skutek tego zjawisko faktyczna rola Warsztatu nieco ulega modyfikacji i skupia się na podtrzymaniu jak najdłużej i na jak najwyższym poziomie dotychczas nabytych i wypracowanych umiejętności i kompetencji (co szczególnie widać przy ocenie indywidualnych postępów uczestników WTZ – w wielu przypadkach umiejętności uczestników zatrzymały się określonym poziomie). Jest to dodatkowa trudność zarówno dla uczestników, jak i kadry, która odpowiada za jak najlepsze efekty rehabilitacji społecznej i zawodowej swoich uczestników. Biorąc pod uwagę powyższe najmniejszy postęp uczestnika jest powodem do zadowolenia i satysfakcji kadry WTZ w Żabicach.

Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach, uwzględniając oczywiste różnice pomiędzy uczestnikami (w kontekście jednostek chorobowych, predyspozycji, umiejętności i kompetencji, chęci pracy i współpracy, zaangażowania itd.), uznała, że pomimo wielu problemów, założenia opracowanych IPR-ów zostały zrealizowane w stopniu zadowalającym, na ile to było możliwe w aktualnej sytuacji, przy uwzględnieniu aktualnych możliwości psychofizycznych uczestników i warunków narzuconych przez pandemię.

INFORMACJA O LICZBIE UCZESTNIKÓW, KTÓRZY OPUŚCILI WARSZTAT I PRZYCZYNY ODEJŚCIA

W 2021 roku Warsztat Terapii Zajęciowej w Żabicach opuściło 2 uczestników:

- 1)
- 2)

W jednym i drugim przypadku powodem utraty statusu uczestnika był zgon uczestnika.

46

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	543/22
Data dokumentu	2022-03-31
Organ wydający	Zarząd Powiatu Słubickiego
Przedmiot regulacji	w sprawie oceny działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Żabicach za 2021 rok
Identyfikator dokumentu	080A8848-A748-450E-8FFA-FD16EFE411DF

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-2115600139
Numer seryjny	55B2B1C7A74A051DF8E23CEE5FE09126508EBB8E
Osoba podpisująca	Leszek Józef Bajon
Instytucja	Starostwo Powiatowe w Słubicach
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	2022-04-07 12:13:09
Zakres podpisu	Cały dokument
Wystawca certyfikatu	VATPL-5260300517 COPE SZAFIR - Kwalifikowany Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. PL